

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Αρχιτεκτονικής
Εαρινό Εξάμηνο 2013

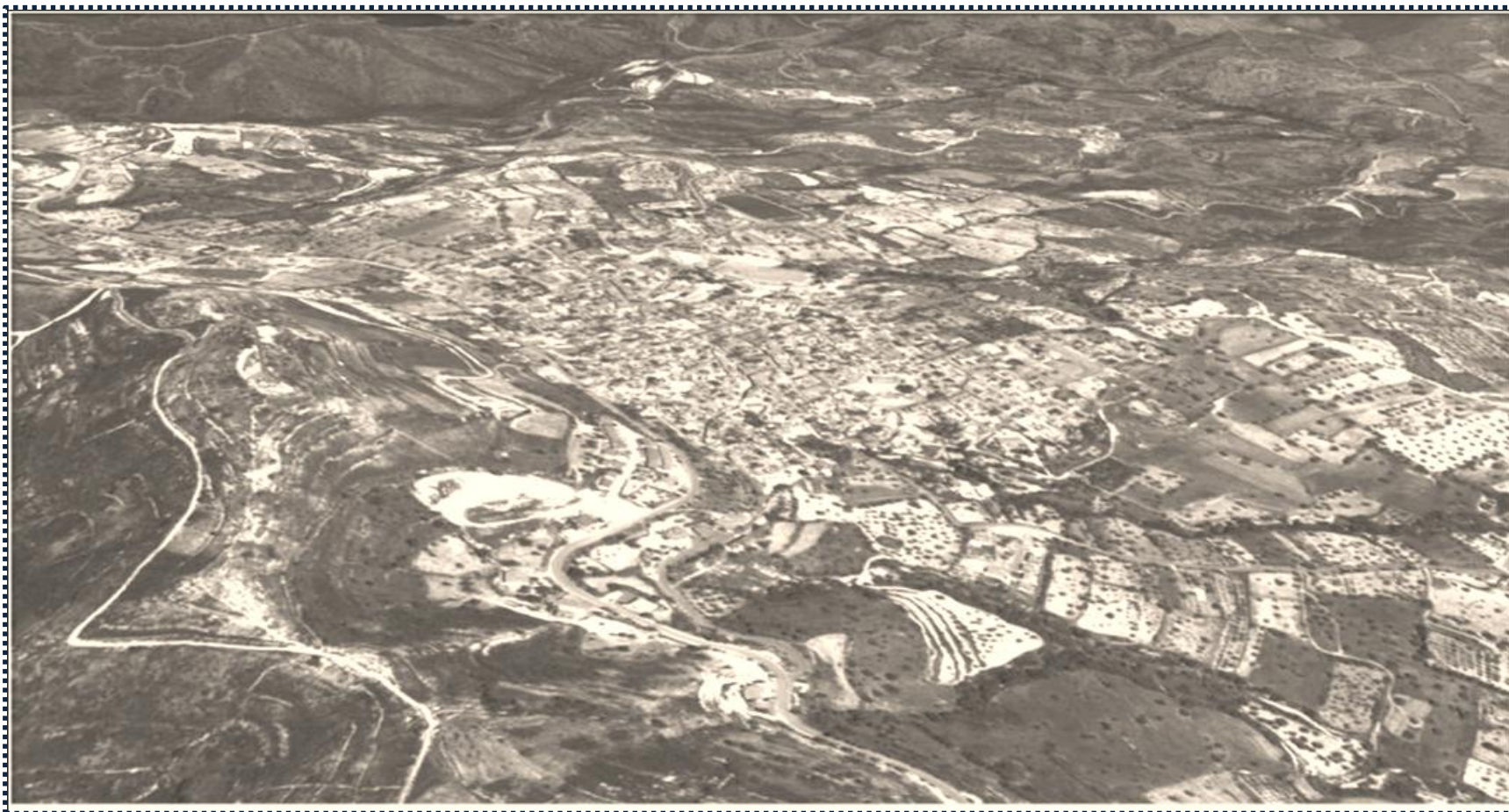

Πάνω

Λεύκαρα

Αγαπίου Αθανασία-Αλέξη Τιμόθεος-Χαραλάμπους Γιώργος-Χατζηγιάγκου Δήμητρα

ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΑ – ΓΕΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

ΛΕΥΚΑΡΑ - ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Τα Λεύκαρα είναι κωμόπολη της επαρχίας Λάρνακας και αποτελούν ένα γραφικό χωριό της Κύπρου. Είναι ανεξάρτητος δήμος του νησιού, δημοφιλέστατος για τα κεντήματά του, τα «Λευκαρίτικα», για την αργυροχοΐα του, καθώς και για την πλήρως διατηρημένη αρχιτεκτονική του. Το όνομά του προέρχεται από το λευκό χρώμα των ασβεστολιθικών πετρωμάτων των γύρω βουνών που το περιβάλλουν: "Λευκά όρη= Λεύκαρα".

Το χωριό βρίσκεται ΝΑ της οροσειράς του Τροόδους σ' ένα υψόμετρο 650 m , 45 km από τη Λευκωσία, 30 km από το αεροδρόμιο Λάρνακας και μόνο 12 km από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας -Λεμεσού.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Από ευρήματα της αρχαιολογικής σκαπάνης φαίνεται πως η περιοχή των Λευκάρων κατοικείτο από αιώνες. Παρόλο δε που δεν υπάρχουν αποδείξεις φαίνεται πως ο συνοικισμός μπορεί να άρχισε να δημιουργείται και ν' αναπτύσσεται στη σημερινή του θέση κατά την περίοδο των αραβικών επιδρομών, μεταξύ 7ου και 9ου αιώνα μ.Χ. Κατά την περίοδο αυτή οι κάτοικοι του νησιού που ζούσαν στα παράλια αναγκάστηκαν λόγω των επιδρομών να μετακινηθούν προς το εσωτερικό ψάχνοντας για ασφαλέστερες τοποθεσίες εγκατάστασης.

Κατά τη διάρκεια της φραγκοκρατίας τα Λεύκαρα έγιναν η έδρα του Ελληνορθόδοξου επισκόπου Αμαθούντος, Λεμεσού και Κουρίου, μια από τις τέσσερις έδρες των ορθόδοξων επισκόπων. Αυτό συνέβη ύστερα από παπική απόφαση η διοίκηση της εκκλησίας της Κύπρου να περιέλθει στα χέρια λατίνου αρχιεπισκόπου και οι ελληνορθόδοξοι επίσκοποι να υποχρεωθούν να εγκαταλείψουν τις έδρες τους στις πόλεις και να εγκατασταθούν σε αγροτικές περιοχές.

Λέγεται, επίσης ότι ο μεγάλος καλλιτέχνης της Αναγέννησης, Λεονάρντο ντα Βίντσι επικήφθηκε την Κύπρο στα τέλη του 16ου αιώνα, ως φιλοξενούμενος της βασίλισσας της Κύπρου Αικατερίνης Κορνάρου και ότι επισκέφθηκε τα Λεύκαρα και αγόρασε ένα μεγάλο ολόπλομο τραπεζομάνηλο που δώρησε στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Η πολιτιστική κληρονομιά του χωριού είναι ιδιαίτερα πλούσια, αφού περικλείει όλες τις μορφές έκφρασης της τέχνης, μέσα από την μακραίωνη ιστορία του αλλά και σε άμεση συνάρτηση με τις ανάγκες της κοινωνίας σε κάθε εποχή. Ο παραδοσιακός αρχιτεκτονικός χαρακτήρας παραμένει στα Λεύκαρα, παρόλες τις γενικότερες αλλαγές που επέφεραν τα ιστορικά γεγονότα του Β' Παγκοσμίου πολέμου αλλά και της εισβολής του 1974, ενώ παράλληλα καλλιεργούνται, μέχρι τις μέρες μας, οι παραδοσιακές τέχνες.

Το χωριό δεν είναι κατασκευασμένο βάσει κάποιου συγκεκριμένου σχεδίου, αλλά σύμφωνα με τις ανάγκες των κατοίκων και του τρόπου ζωής τους και αυτό προσδίδει μία ιδιαίτερη αίγλη στη λαϊκή αρχιτεκτονική των Λευκάρων. Επίσης, τα ευρέως γνωστά «λευκαρίτικα» κεντήματα, αποτελούν το σημαντικότερο δείγμα κεντητικής τέχνης και λαϊκής παράδοσης σε ολόκληρο το νησί. Τέλος, ξεχωριστή θέση στα λαϊκή παράδοση του χωριού κατέχει και η αργυροχρυσοχοΐα, η οποία υπολογίζεται πως εμφανίστηκε στην περιοχή στις αρχές του 18ου αιώνα.

Πάνω Λεύκαρα_η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

Φοιτήτρια : Αγαπίου Αθανασία

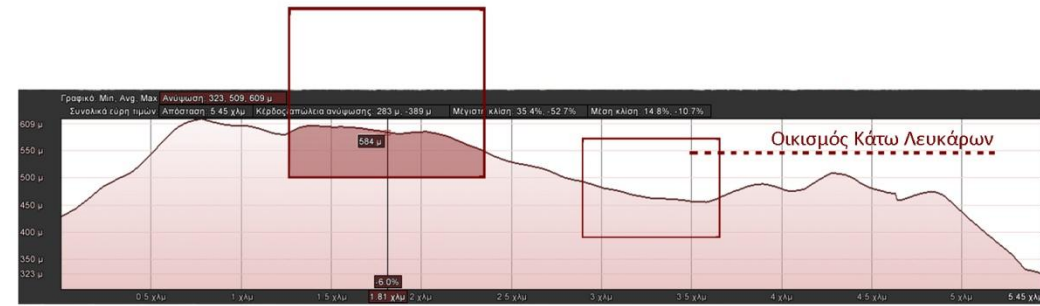

Λεύκαρα

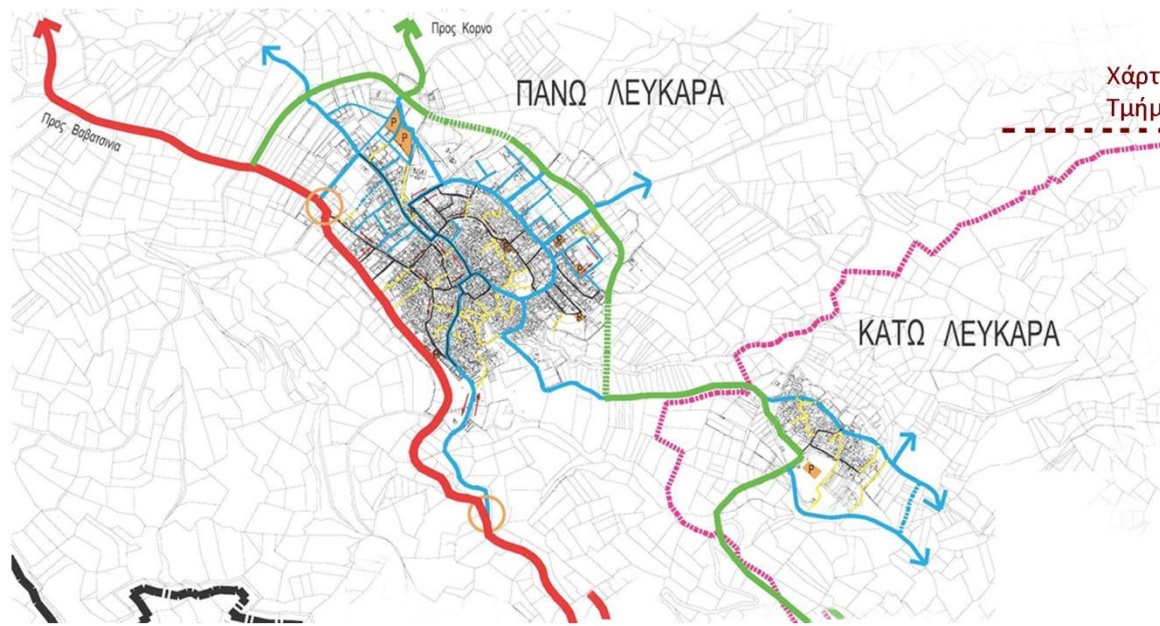
Πάνω Λεύκαρα_Η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

Οικισμός Πάνω Λευκάρων

Ο οικισμός των Πάνω Λευκάρων είναι χτισμένος σε ύψος περίπου 584μ απο τη στάθμη της θάλασσας, στα νοτιοανατολικά της οροσειράς του Τροόδους προσανατολισμένο με απέραντη θέαση προς τη θάλασσα. Αυτό για λόγους ασφάλειας και προστασίας των κατοίκων από τους εχθρούς σε περιπτώσεις επιδρομών απο τη θάλασσα αφού έτσι θα είχαν καθαρή οπτική επαφή με την γύρω περιοχή και θα μπορούσαν πολύ πιο εύκολα να προστατευτούν και να αμυνθούν. Το στοιχείο της ανασφάλειας που επικρατούσε απο τα μεσαιωνικά χρόνια μέχρι και την σύγχρονη εποχή είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία πολλών χαρακτηριστικών την αρχιτεκτονική των Λευκάρων τα οποία θα μελετήσουμε πιο κάτω.

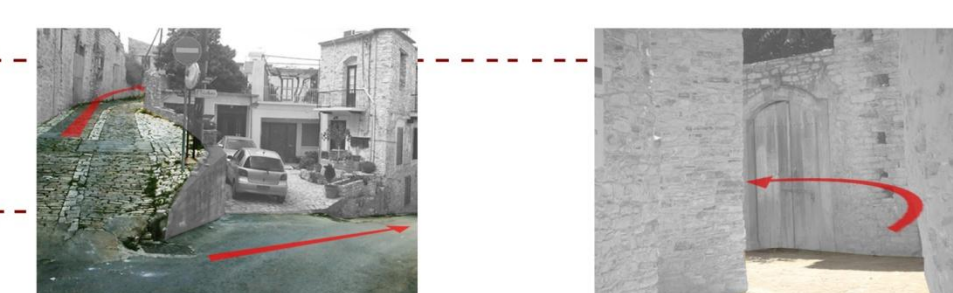
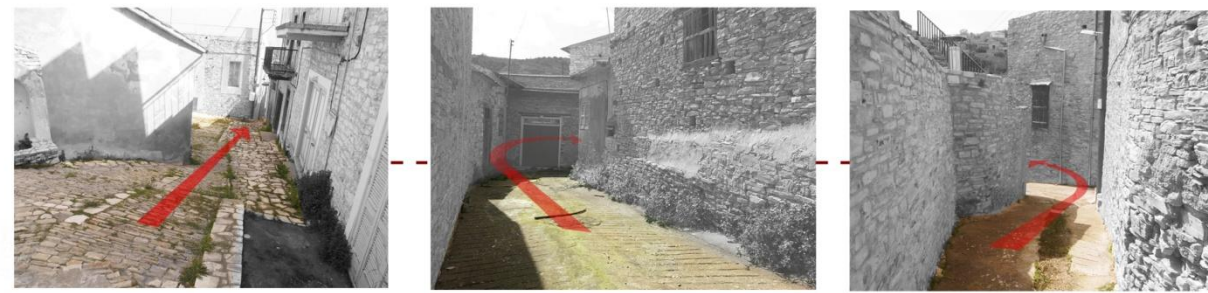

Το οδικό δίκτυο του χωριού αναπτύσσεται κυκλικά γύρω από το κέντρο του πυρήνα του χωριού. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι γιατί έτσι έδινε την ψευδαίσθηση (σε ενδεχόμενο κατακτητή και επίθεσης) ότι, λόγω της αύξησης στο μήκος των δρόμων απο, προς και εντος του χωριού, η κοινότητα είναι πολύ μεγαλύτερη και κατά συνέπεια πολύ ισχυρότερη. Η δημιουργία του συγκεκριμένου οδικού δικτύου ήταν ένας πολύ απλός τρόπος που σκέφτηκαν οι χωριανοί απο πολύ παλιά έτσι ώστε να νιώθουν πιο ασφαλείς αφού λειτουργούσε σαν ένας τρόπος άμυνας για αυτούς.

Διαβαίνοντας το χωριό η εμπειρία που νιώθεις λόγω των περιμετρικών κινήσεων και το μέγεθος των περασμάτων δίνουν το συναίσθημα ότι βρίσκεσαι σε ένα κάστρο, σ'ενα χωριό φρούριο. Τα πολύ στενά δρομάκια με τους πέτρινους ψηλούς μαντρότοιχους δεξιά και αριστερά που σου αποκόπτουν τις αμφιθεάσεις με στιδήποτε άλλο στοιχείο τονίζουν το στοιχείο αυτό.

Πάνω Λεύκαρα_Η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

Τα διαφορετικά είδη περάσματος που υπάρχουν στο χωριό και οι διαφορετικές εμπειρίες που νιώθει ο περαστικός. Υπάρχουν τα πολύ στενά και μικρά περάσματα τα οποία βρίσκονται είτε κάτω από καμάρες κτιρίων είτε κάτω από μπαλκόνια. Γεγονός που θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι λόγω την ανασφάλειας οι κάτοικοι είχαν πολύ καλές σχέσεις μεταξύ τους γι αυτό και επέτρεπαν μεταξύ τους την αλληλοκάλυψη ορίων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού αλλά ίσως και για καλύτερες οπτικές προς το υπόλοιπο χωριό.

Στο χωριό υπάρχουν τρεις κυκλικές πορείες οι οποίες καταλήγουν τον πυρήνα του χωριού σε μικρά αδιέξοδα και απότομα δρομάκια. Το πλάτος των περασμάτων κυμαίνεται από δύο μέχρι και τρία μέτρα και λειτουργούν σαν πεζόδρομοι αφού δεν επιτρέπεται η προσέλευση αυτοκινητού στο κέντρο του χωριού παρα μόνο σε συγκεκριμένες παρόδους. Το δίκτυο αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί δαιδαλώδες αφού μπορούμε να πούμε ότι το χωριό είναι κτισμένο σαν ένα λαβύρινθο που αποκόπτει συνεχώς θεάσεις και οπτικές προς δρόμους και παρόδους.

Σκοπός των κατοίκων από τη μεσαιωνική εποχή που πρωτοιδρύθηκε ο οικισμός ήταν η προστασία τους έτσι αναπτύσσοντας ένα τέτοιο δίκτυο ένιωθαν μεγαλύτερη ασφάλεια και πιο προστατευμένοι από τους εχθρούς αφού θα τους σύγχυζαν, θα δυσκόλευαν τον προσανατολισμό τους και θα δυσχέραιναν έτσι την διακίνηση τους στο εσωτερικό του χωριού.

Ένα άλλο στοιχείο που υποστηρίζει αυτό το χαρακτηριστικό είναι και οι έντονες υψομετρικές διαφορές που υπάρχουν στο χωριό τις οποίες βλέπουμε στις δίπλα φωτογραφίες. Αυτό γιατί το χωριό είναι κτισμένο επάνω σε πλαγιά βουνού. Οι κάτοικοι φαίνεται να ήθελαν να εκμεταλλευτούν το στοιχείο αυτό γι' αυτό και τα δρομάκια ακολουθούν τις έντονες υψομετρικές διαφορές χωρίς να υπάρχει η πρόθεση να γίνουν πιο βατά και λειτουργικά από τους κατοίκους. Διασχίζοντας το χωριό παρατηρούμε τις απότομες ράμπες που υπάρχουν καθώς και το μεγάλο αριθμό σκαλοπατιών σε κάποιες περιοχές που οδηγούν από τη μια γειτονιά στην άλλη. Ήταν ακόμη ένα χαρακτηριστικό του χωριού και του δικτύου διακίνησης που πίστευαν οι κάτοικοι ότι θα τους βοηθούσε στην αντιμετώπιση των εχθρών σε περιπτώσεις επιδρομών.

Βιώνοντας την εμπειρία του περάσματος στο χωριό το αίσθημα που σε κυριεύει είναι ότι βρίσκεσαι σε ένα απομονωμένο μέρος χωρίς κανένα σημείο ζωής. Γύρω σου δεν υπάρχει τίποτα άλλο παρα ψηλοί πέτρινοι μαντρότοιχοι με ελάχιστα ανοίγματα στα οποία και αυτά δεν υπάρχει πρόσβαση αφού αποτελούν την ιδιωτική ζώνη του χωριού. Αυτό οφείλεται στην εσωστρέφεια που χαρακτηρίζει την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του χωριού όχι μόνο λόγω των επιδρομών αλλά και της γενικής ανασφάλειας που επικρατούσε,

Πάνω Λεύκαρα_Η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

αδιέξοδα

Στο χωριό των Λευκάρων ένα πολύ έντονο στοιχείο που παρατηρήσαμε ήταν τα αδιέξοδα. Πολλά απο τα δρομάκια που υπάρχουν στο εσωτερικό του χωριού και περισσότερο οι πεζόδρομοι καταλήγουν στο τέλος σε ένα μικρό ανοικτό χώρο ορίζεται απο τις περισσότερες φορές απο τις εισόδους και τα όρια των κατοικιών.

Σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρήσαμε ότι όταν φτάνεις σε ένα αδιέξοδο γύρω σου υπάρχουν τρεις διαφορετικές κατοικίες στις οποίες μόνο στην μία υπάρχει είσοδος, ενώ για να έχεις πρόσβαση σε κάποια απο τις άλλες πρέπει να επιστρέψεις πίσω αλλάζοντας πορεία και προσεγγίζοντας την κατοικία απο άλλη κατεύθυνση. Και σύμφωνα με το γεγονός ότι το δίκτυο μοιάζει σαν λαβύρινθο η πρόσβαση σε κάποιο συγκεκριμένο κτίριο δυσχαιρένεται.

Αυτό ήταν ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα που φαίνεται η πρόθεση των κατοίκων για ασφάλεια. Δημιουργώντας αυτά τα αδιέξοδα μπορούμε να πούμε ότι οι κάτοικοι ένιωθαν πολύ πιο κοντά ο ένας στον άλλο έτσι δημιουργούσαν πολύ πιο εύκολα μικρές γειτονιές. Εκτος αυτού ο μικρός πλατειακός χώρος που δημιουργόταν λειτουργούσε σαν ένας μικρός δημόσιος χώρος πιο “εσωστρεφής” που τα παιδιά μπορούσαν να παίζουν, και να περιφέρονται πιο ασφαλισμένα το ίδιο και οι γυναίκες.

Τα αδιέξοδα ήταν εξάλλου και ένας εύκολος τρόπος προστασίας για τους κατοίκους του χωριού αφού σύγχυζαν τους εχθρούς απο τη μια και μπορούσαν έτσι πολύ πιο εύκολα να δημιουργήσουν παγίδες σε αυτούς. Αφήνοντας τους εχθρούς να περιφέρονταν στο λαβύρινθο οι ίδιοι γνωρίζοντας το χωριό μπορούσαν να διακινούνται πολύ πιο εύκολα χωρίς να γίνονται αντιληπτοί και να μπορούν έτσι να αμύνονται πολύ πιο εύκολα.

δώματα_ νέο δίκτυο μετακίνησης

Όπως αναφέραμε και πιο πριν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των Λευκάρων χαρακτηρίζει αυτή η έντονη εσωστρέφεια λόγω της ανασφάλειας που επικρατούσε. Τόσο οι απαιτήσεις ασφάλειας της κοινότητας όσο και η μορφολογία του εδάφους αλλά και η ανάγκη εξοικονόμησης πολύτιμης γεωργικής γής για σκοπούς καλλιέργειας, επέβαλαν το συνεχές σύστημα δόμησης και την ανάπτυξη των οικοδομών ύψος, ενώ όλα αυτά είχαν ως επακόλουθο τη δημιουργία πολύπλοκων συστημάτων ιδιοκτησίας με δικαιώματα κοινής μεσοτοιχίας και οροφκτησίας.

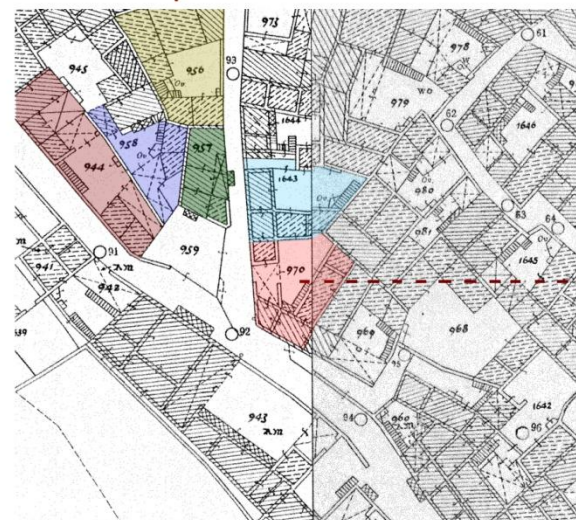
Σε πάρα πολλές περιπτώσεις στο εσωτερικό του χωριού βλέπουμε ένα σύνολο δύο ή τριών κατοικιών στις οποίες υπάρχουν ασαφή όρια. Λόγω της συνεχούς δόμησης που υπάρχει σε κάποιες περιπτώσεις μπορούμε να παρατηρήσουμε το φαινόμενο που η οροφή της μιας κατοικίας μπορεί να χρησιμοποιείται σαν μπαλκόνι για την επόμενη κατοικία.

Οι παλιοί έλεγαν ότι αν πριν πολλά χρόνια έβγαινες στις στέγες των σπιτιών σου δινόταν η ευκαιρία να περιπλανηθείς σε όλο το χωριό. Σκοπός της δόμησης αυτής σύμφωνα με τα λεγόμενα των κατοίκων ήταν η δημιουργία ενός δεύτερου δικτύου διακίνησης για εύκολη διαφυγή σε περιπτώσεις επιδρομών. Λόγω της συνεχούς δόμησης και του ύψους της κατοικίας οι οπτικές απο το κανονικό δίκτυο του εδάφους προς το δίκτυο των οροφών ήταν πάρα πολύ μειωμένες, γι αυτό και ήταν άλλωστε ένα μέσο άμυνας των κατοίκων.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση παρατηρούμε ότι το οικιστικό τετράγωνο αποτελείται απο τέσσερις αυτόνομες κατοικίες που λόγω της συνεχούς δόμησης έχουμε το φαινόμενο της κοινής μεσοτοιχίας. Στη πραγματικότητα όμως η κατοικία με αρ.τεμ.957 έχει άμεση πρόσβαση στην οροφή της κατοικίας με αρ.τεμ.958. Φαίνονται έτσι τα ασαφή όρια μεταξύ των κατοικιών.

Επίσης λόγω πάλι της συνεχούς δόμησης αλλά και τα μικρά όρια που εμφανίζονται στους διαχωρισμούς των κατοικιών στο επίπεδο της οροφής, τις καθιστούν βατές και προσβάσιμες για διακίνηση.

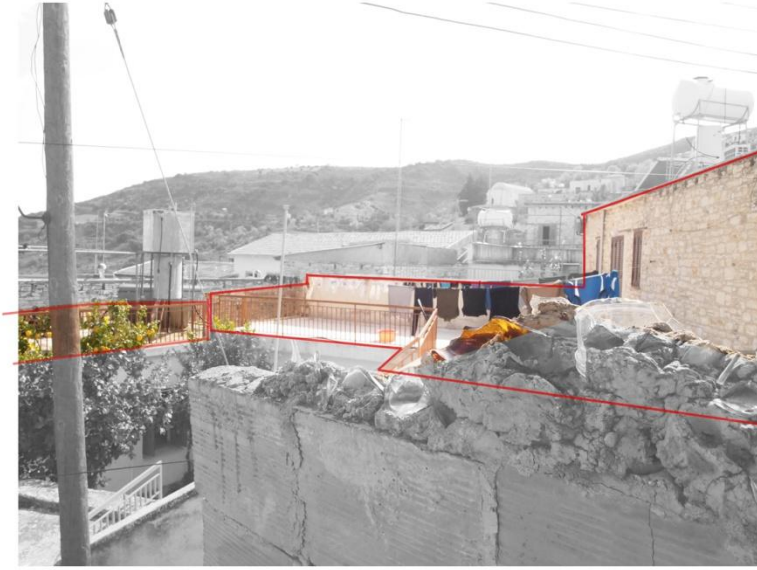
Στο απέναντι οικιστικό τετράγωνο παρατηρούμε τρεις κατοικίες ενωμένες των οποίων οι οροφές τους είναι ενωμένες. Σε ορισμένες περιπτώσεις βέβαια όταν υπάρχουν έντονες διαφορές στα υψόμετρα των οροφών ή σήμερα με τις αναπαλαιώσεις πολλών οικοδομών και τον ανασχεδιασμό τους αυτή η πρόσβαση στις οροφές που υπήρχε στα παλιά χρόνια βλέπουμε να διακόπτεται. Στην συγκεκριμένη περίπτωση οι οροφές είναι προσβάσιμες με πολύ χαμηλά και μαλακά όρια που είναι πολύ εύκολα να προσπελαθούν.

Πάνω Λεύκαρα_Η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

Στην πιο πάνω πανοραμική φωτογραφία φαίνεται το δίκτυο διακίνησης στα δώματα του χωριού και οι εναλλαγές βατών επιφανειών.

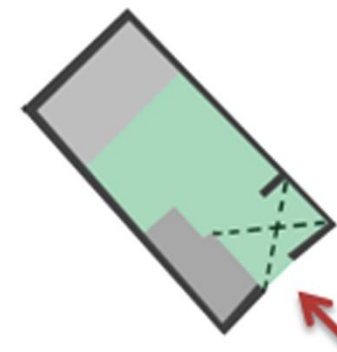
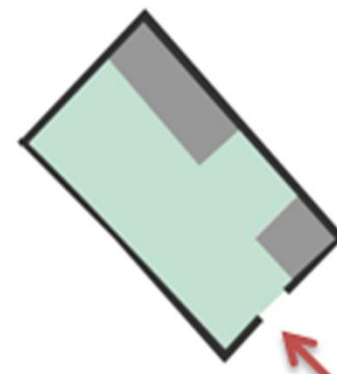
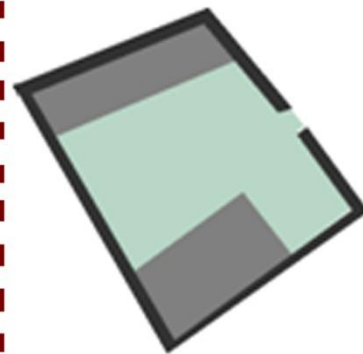
Βλέπουμε τους εξωτερικούς χώρους σε οροφές που ανήκουν σε δύο διαφορετικές κατοικίες και την δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας τους.

Εύκολη διακίνηση στα δώματα των κατοικιών. Μικρές υψομετρικές διαφορές στα επίπεδα

Κατοικία

Οι αρχικές κατοικίες λόγω ασφάλειας είχαν εσωστρεφή χαρακτήρα και απέφευγαν άμεση επαφή με το δρόμο δημιουργώντας ισχυρά όρια προς το μέρος τους, τους «μαντρότοιχους». Στη συνέχεια όταν άρχιζαν να νιώθουν περισσότερη ασφάλεια και η κατοικία άρχισε να γίνεται πιο ανοικτή και να φιλοξενεί και άλλες δραστηριότητες βλέπουμε ότι η κατοικία μεταφέρει μερικά δωμάτια προς την πλευρά του δρόμου και σιγά σιγά μεταφέρεται μπροστά ολόκληρη αφήνοντας στο πίσω μέρος ή στο εσωτερικό της την κεντρική αυλή.

Πάνω Λεύκαρα_Η διαμόρφωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσα απο την έννοια της “προστασίας”

■ Εκτος απο τα χαρακτηριστικά που προαναφέραμε υπάρχουν και κάποια άλλα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής που φανερώνουν το αίσθημα της ανασφάλειας και της ανάγκη των κατοίκων για προστασία.

■ Η οργάνωση και η λειτουργία της κατοικίας γινόταν εντός του σπιτιού γύρω απο την εσωτερική αυλή.Οι κάτοικοι έτσι διατηρούσαν την ιδιωτικότητα της κατοικίας τους και και ένιωθαν περισσότερη ασφάλεια.

■ Διασχίζοντας τα στενά δρομάκια στον πυρήνα του χωριού μπορείς να παρατηρήσεις τα μπαλκόνια των κατοικιών που βρίσκονται σε πολύ μικρή απόσταση μεταξύ τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις το κενό μεταξύ τους είναι λιγότερο απο ένα μέτρο. Μπορούμε λοιπόν να υποθέσουμε ότι οι κάτοικοι λόγω της ανασφάλειας που ένιωθαν είχαν πολύ καλές σχέσεις μεταξύ τους και ήθελαν να είναι σε κοντινή επαφή, συσπειρωμένοι για να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε στιγμές κινδύνου και απειλής . Νιώθοντας τον άλλο τόσο κοντά τους ένιωθαν περισσότερη ασφάλεια και αλληγγύη.

■ Το ύψος και το μέγεθος των ανοιγμάτων στις προσόψεις των κατοικιών ήταν ανάλογο των αντιλήψεων τους. Για αυτό και παρατηρούμε μικρά ανοίγματα στις προσόψεις και αυτά σε μεγάλο ύψος από το επίπεδο του δρόμου για περισσότερη ασφάλεια.

Εξέλιξη αρχιτεκτονικής

1.τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας

Αίσθημα ανασφάλειας

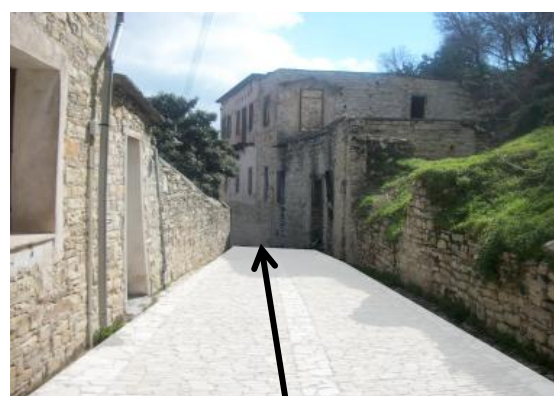
τάση για απομόνωση και εξασφάλιση, πίσω από ισχυρούς μαντρότοιχους, της οικογενειακής τιμής και των προϊόντων μιας κλειστής οικονομίας που βασιζόταν κυρίως στην γεωργία, στη κτηνοτροφία και σε μια περιορισμένη οικιακή παραγωγή βιοτεχνία που εξελίχτηκε στο περίφημο αργότερα εμπόριο Λευκαρίτικης χειροτεχνίας. Γι' αυτούς τους λόγους το σπίτι κτίζεται στο βάθος της αυλής.

2. δεύτερη φάση που χρονολογικά τοποθετείται από το 1878 – μετά την εγκαθίδρυση της Αγγλοκρατίας. Σταδιακά τα σπίτια μεταφέρονται προς το δρόμο. Πίσω από τα «ξωπόρτια» δημιουργούνται σκεπαστοί ηλιακοί. Γενικά παρατηρείται άνοιγμα προς τον έξω κόσμο. Η ανάπτυξη του εμπορίου και η εξάλειψη του παράγοντα της ανασφάλειας αλλάζουν τη δομή της κοινότητας. Τα σπίτια χάνουν την εσωστρέφειά τους και αντανακλούν συνήθειες με «αστικό» χαρακτήρα.

3. Η εποχή του μεσοπολέμου-οικονομική ανάπτυξη Λευκάρων

Απροσπέλαστα φρούρια, τα παλαιότερα σπίτια.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό που διαμορφώνει και τον τρόπο ανάπτυξης των Λευκάρων είναι η συνεχής δόμηση. Με τον τρόπο αυτό η κάθε κατοικία εφάπτεται με την γειτονική της ενώ η πρόσβαση σε αυτή διαμορφώνεται με βάση το οδικό δίκτυο

Τυπολογίες ιδιωτικής κατοικίας:

Γενικά η διάθρωση της ιδιωτικής κατοικίας γίνεται με βάση τις ανάγκες του χρήστη. Συνήθως περιβάλλεται από υψηλό μαντρότοιχο και η είσοδος γίνεται μέσω ξωπορτίου

Ανάλυση περιοχής

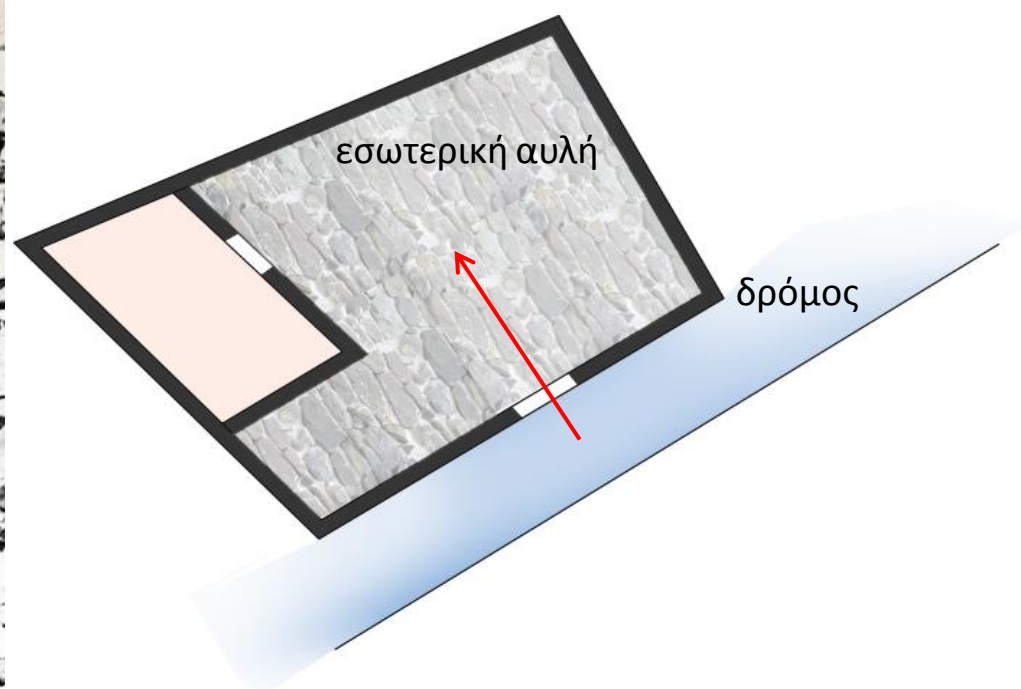

Διαφοροποίηση κατοικιών με βάση τις τυπολογίες

- τυπολογία-είσοδος από εσωτερική αυλή
- τυπολογία-είσοδος από ηλιακό
- μονόχωρες κατοικίες
- τυπολογίες-περίοδος τουρκοκρατίας
- περάσματα

Εξέλιξη κατοικιών-Περίοδος Τουρκοκρατίας

1. Μονόχωρη κατοικία η πρόσβαση γίνεται μέσω εσωτερικής αυλής. Ο συγκεκριμένος τύπος κατοικίας εντοπίζεται σπάνια στον πυρήνα του χωριού

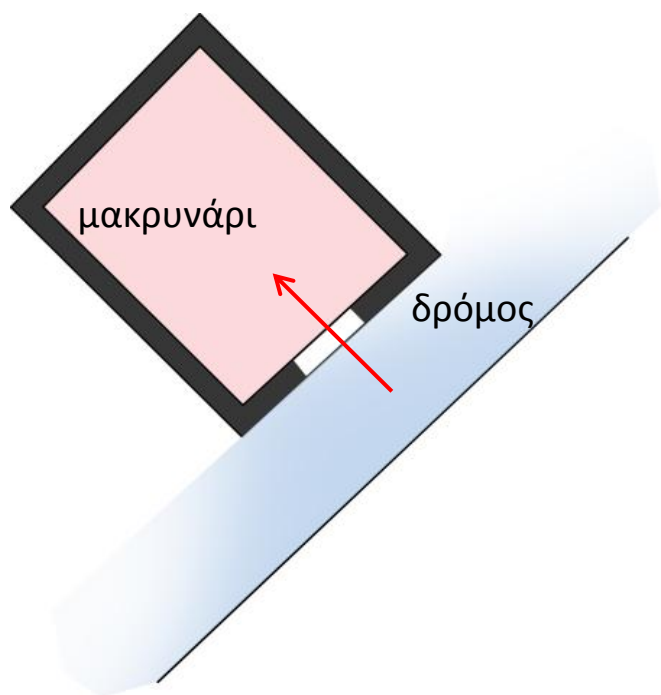

τοπογραφικός χάρτης κατοικιών

Όπως διατυπώθηκε οι όγκοι της κατοικίας βρίσκονται στο πίσω μέρος της εσωτερικής αυλής υποδηλώνοντας το αίσθημα της ανασφάλειας που διακατείχε τους κατοίκους την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Στην μετέπειτα εποχή θα δούμε τους κτιριακούς όγκους να μεταφέρονται προς τον δρόμο.

Τυπολογία κατοικιών-Μετέπειτα εποχή

2.Μονόχωρη κατοικία η πρόσβαση στην οικοδομή γίνεται άμεσα από τον δρόμο(μακρυνάρι)

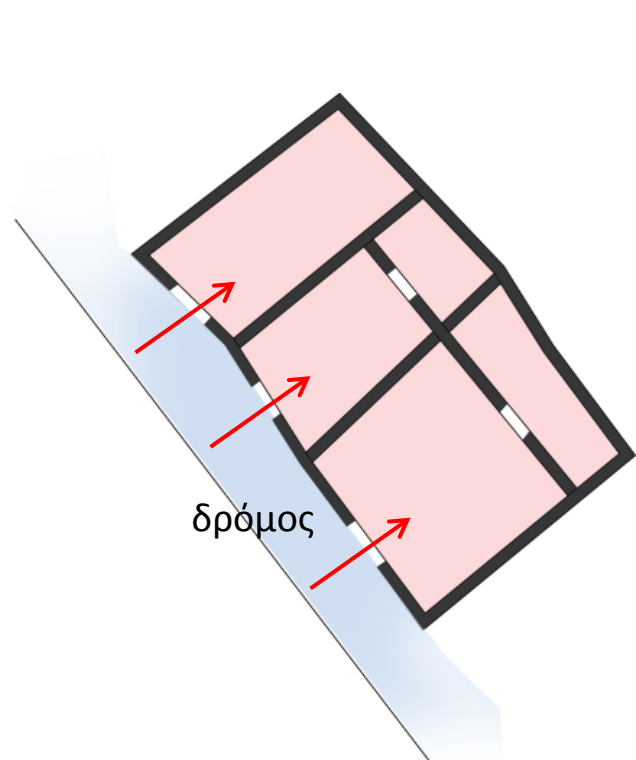

Οι κτιριακοί όγκοι μεταφέρονται προς τον γόμο σε αυτές τις περιπτώσεις τυπολογίας δεν υπάρχει εσωτερική αυλή. Δίνεται ένα αίσθημα δημόσιου χαρακτήρα.

τοπογραφικός χάρτης κατοικιών

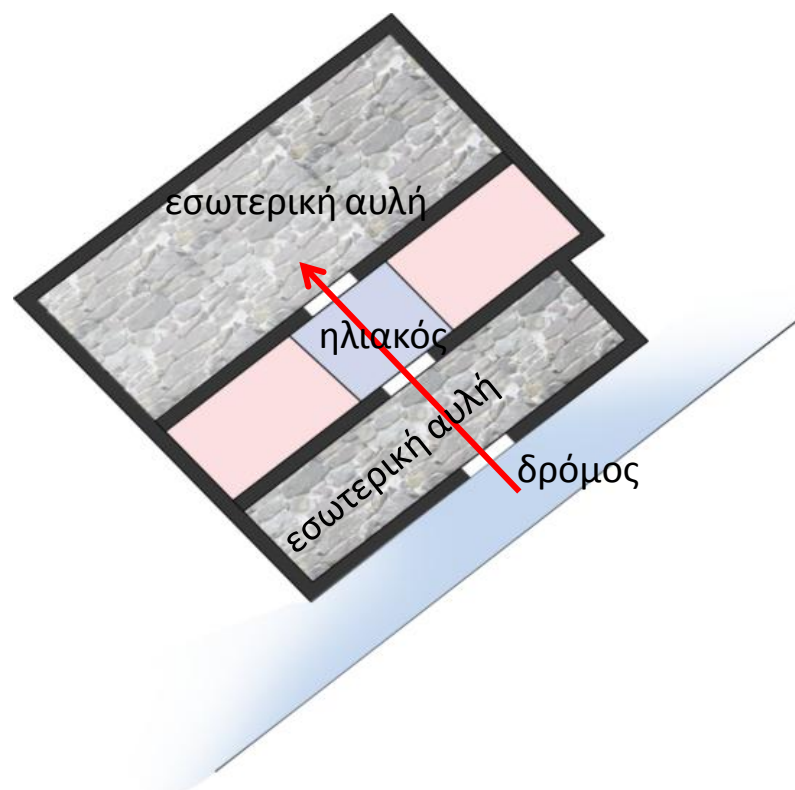
3.Μονώροφη κατοικία όπου η πρόσβαση γίνεται από τον δρόμο δίνοντας ένα πιο δημόσιο χαρακτήρα στην κατοικία. Συνήθως τέτοιου τύπου κατοικίες χρησιμοποιούνταν ως καταστήματα ή εργαστήρια.

τοπογραφικός χάρτης κατοικιών

4. Τυπολογία κατοικίας «δημόσιου χαρακτήρα»

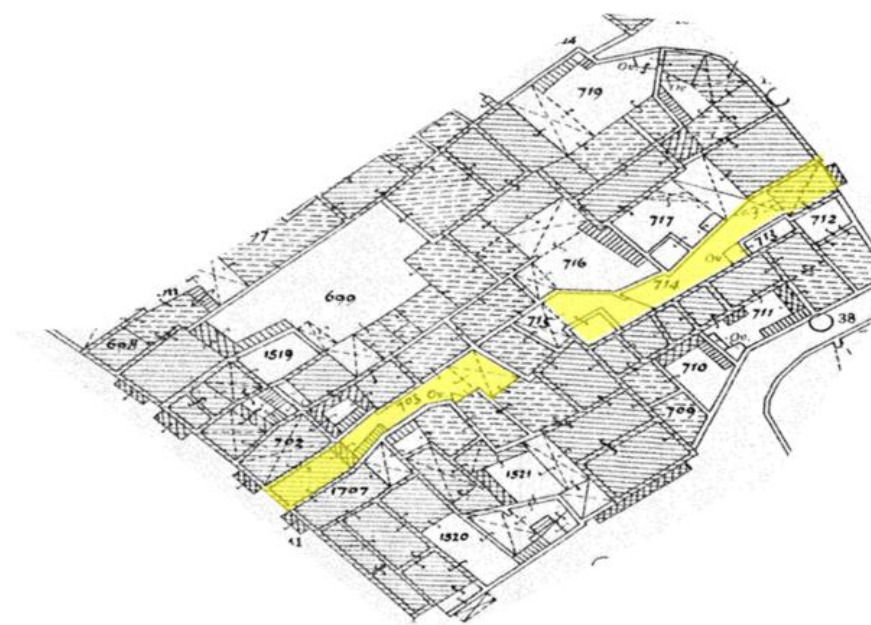
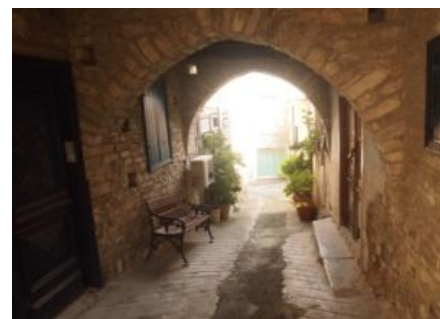
Σε αυτή την περίπτωση συναντούμε δύο εσωτερικές αυλές οι οποίες διαφοροποιούνται από τον βαθμό ιδιωτικότητας. Η πρόσβαση στην κατοικία γίνεται διαμέσου της πρώτης αυλής η οποία εφάπτεται με τον δρόμο. Ενώ στο πίσω μέρος της κατοικίας συναντάμε την δεύτερη εσωτερική αυλή η οποία έχει ένα πιο ιδιωτικό χαρακτήρα.

τοπογραφικός χάρτης κατοικιών

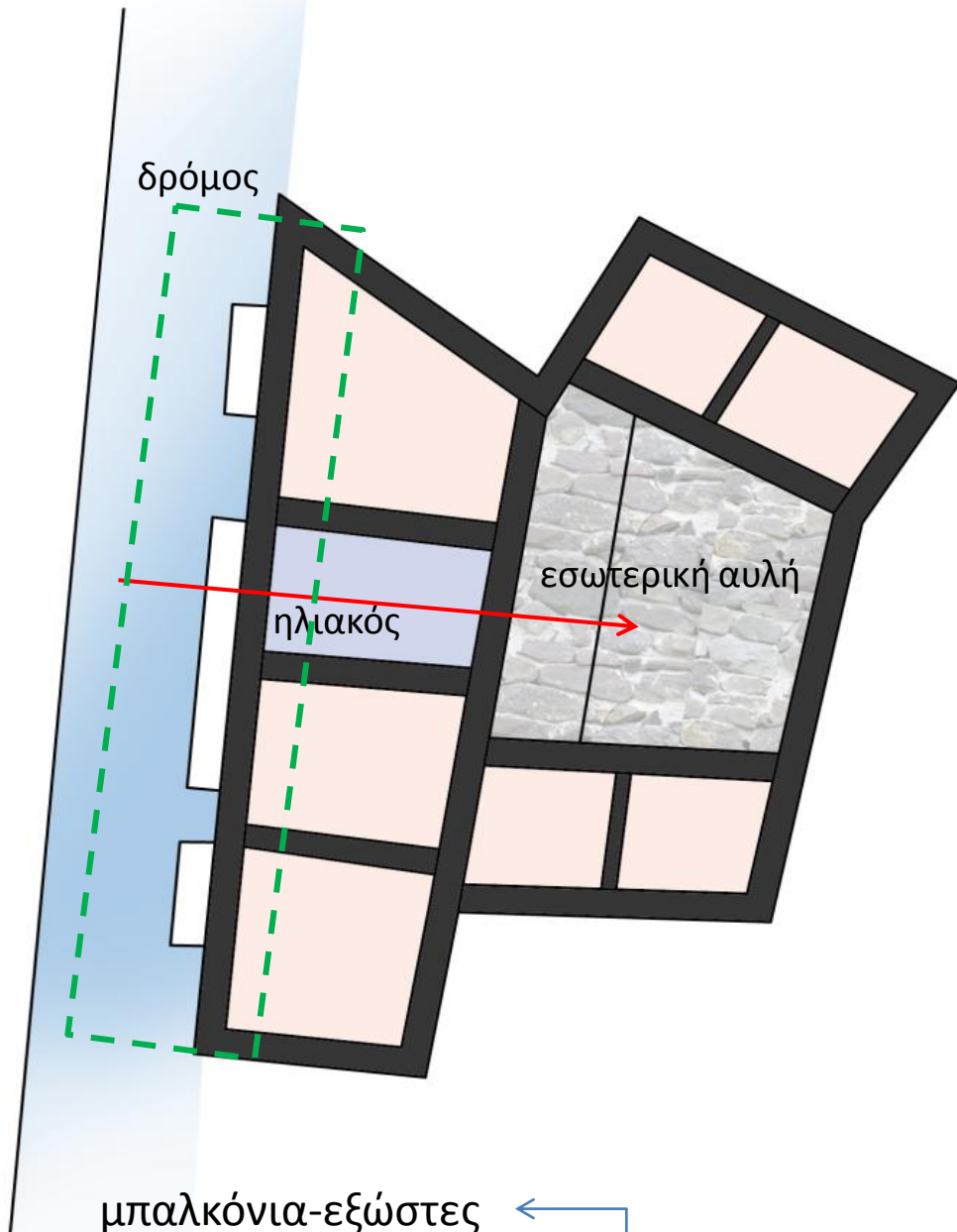
5. Πέρασμα που οδηγεί μέσα από ένα ηλιακό σε εσωτερική αυλή συγκροτήματος κατοικιών.

Ημιδημόσιος χώρος του συγκροτήματος όπου διαδραματίζεται η ζωή των κατοίκων, σε ένα χώρο που σε προετοιμάζει για την είσοδο στην κατοικία. Διαβάθμιση της ιδιωτικότητας των κατοίκων των Λευκάρων ενώ παράλληλα υποδηλώνεται και κατά κάποιον τρόπο η εσωστρέφεια που διέπει τις κατοικίες.

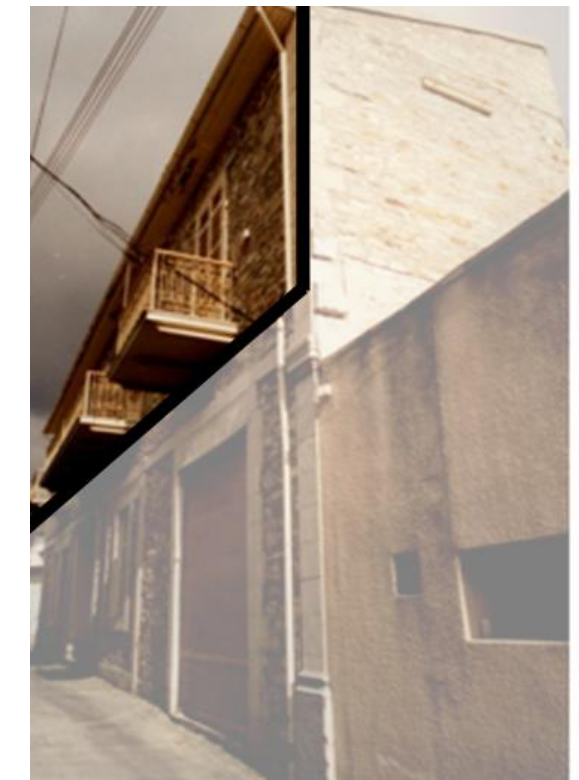

τοπογραφικός χάρτης κατοικιών

6. Διώροφη κατοικία με ηλιακό και εσωτερική αυλή
Μπαλκόνια προς το δρόμο

Διώροφες οικοδομές Σημαντικό τυπολογικό στοιχείο αποτελούν τα μπαλκόνια και οι εξώστες μικρού μήκους οι οποίοι ως υπαίθριοι ιδιωτικοί χώροι επεκτείνουν το όριο της κατοικίας προς τον δρόμο δίνοντας άμεση οπτική επαφή ενώ παράλληλα αποτελούν και στοιχείο κοινωνικοποίησης λόγω της μικρής απόστασης τους από τις απέναντι κατοικίες.

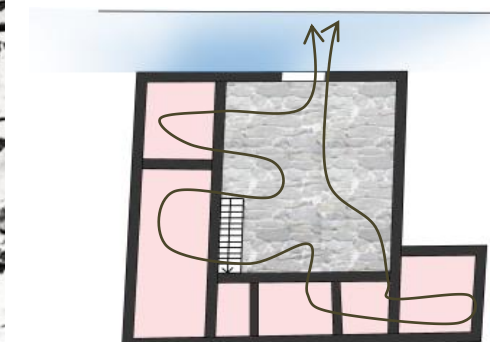
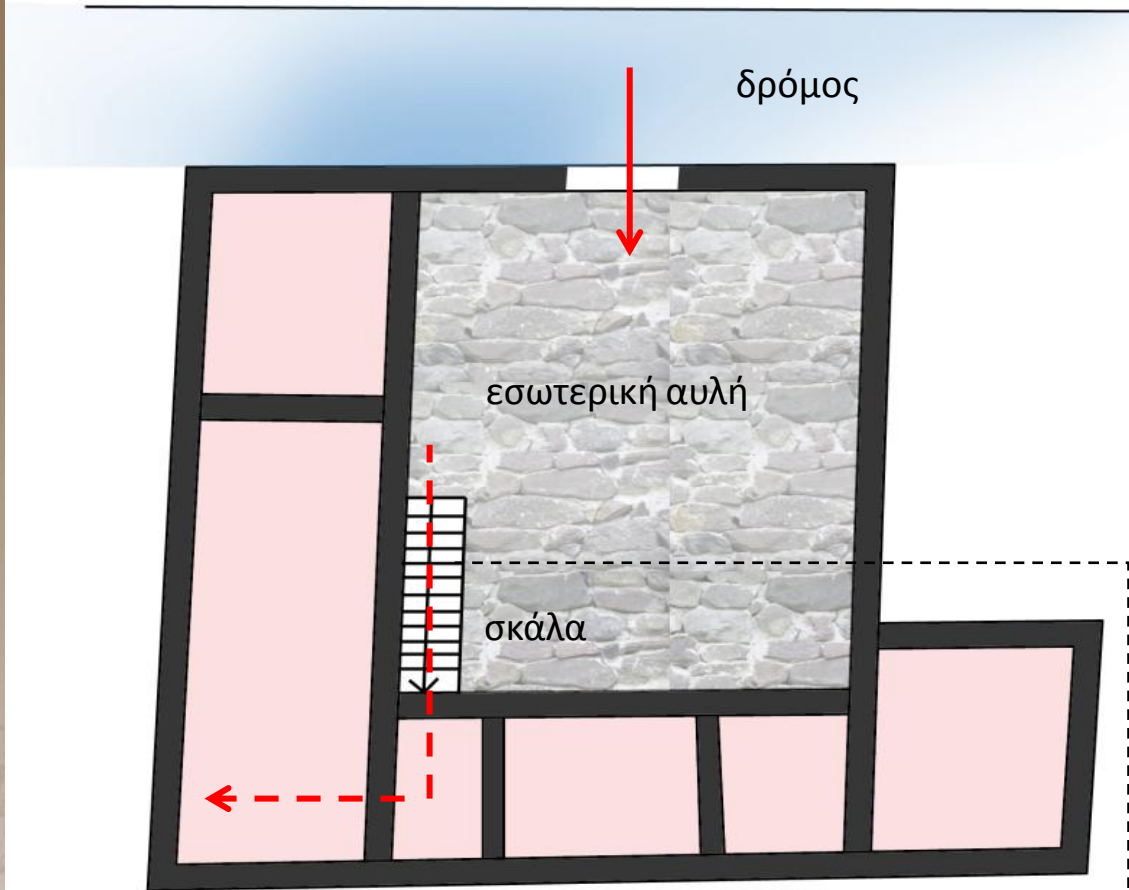
Επέκταση των ορίων της ιδιωτικής κατοικίας μέσω των μπαλκονιών
Στοιχεία κοινωνικοποίησης αφού αποκτούν ένα πιο δημόσιο χαρακτήρα
Οπτικές επαφές στις απέναντι οικοδομές αλλά και στα στενά δρομάκια.

Εσωτερική αυλή:

Σημαντικό στοιχείο οργάνωσης της κατοικίας αποτελεί η εσωτερική αυλή. Στα Λεύκαρα οι περισσότερες εσωτερικές αυλές βρίσκονται στην μπροστινή μεριά της κατοικίας ενώ δίνεται άμεση πρόσβαση από τον δρόμο. Το περιμετρικό περιτείχισμα υποδηλώνει την εσωστρέφεια των κατοικιών ενώ παράλληλα δίνει και ένα αίσθημα ασφάλειας στον χρήστη.

Διάταξη ανοιγμάτων : ο προσανατολισμός των ανοιγμάτων γίνεται με βάση την εσωτερική αυλή για διαμπερή αερισμό της κατοικίας.

Σκάλα: στην αυλή βρισκόταν και η σκάλα η οποία σε οδηγούσε στον πάνω όροφο της κατοικίας όπου συνήθως βρισκόνταν τα δωμάτια ή σε βατό δώμα κάτι το οποίο συναντούμε συχνά στην περιοχή. Σε κάποιες περιπτώσεις όμως θα δούμε και την ένταξη της σκάλας εσωτερικά της κατοικίας. Επομένως η διακίνηση γινόταν συνήθως μέσω της εσωτερικής αυλής.

Η διακίνηση στους χώρους της κατοικίας γίνεται μέσω της εσωτερικής αυλής που αποτελεί ένα πιο δημόσιο χώρο ενώ οι υπόλοιποι χώροι του σπιτιού οργανώνονται περιμετρικά της εσωτερικής αυλής.

Τομή-εσωτερική αυλή

Η σκάλα δίνει πρόσβαση στο δώμα της κατοικίας αλλά λόγω της συνεχούς δόμησης δημιουργείται ένα οδικό δίκτυο διαμέσου των οροφών των κατοικιών

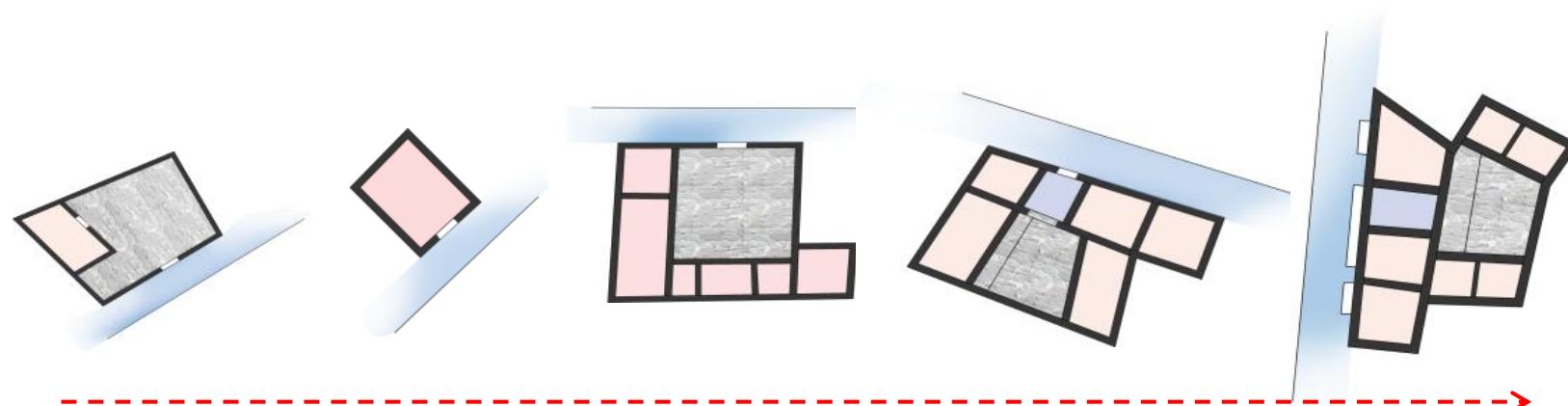
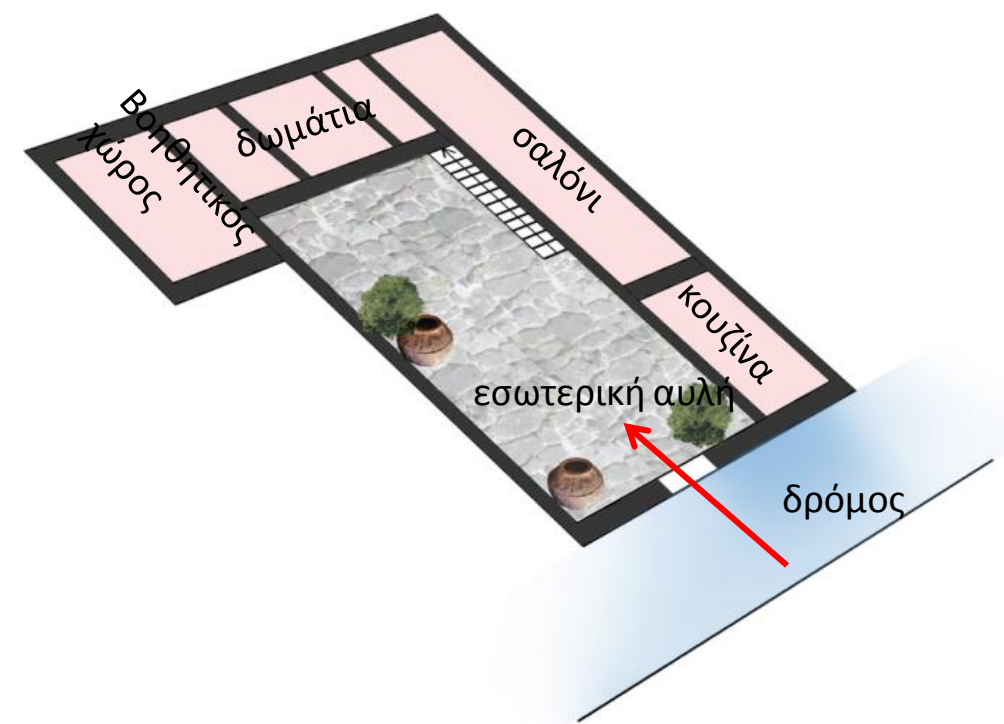

Στο εσωτερικό των Λευκαρίτικων σπιτιών, επικρατεί η κατασκευασμένη με πελεκητή πέτρα μεγάλου ανοίγματος καμάρα που δίνει στα ψηλοτάβανα δίχωρα ένα χαρακτήρα παλατιού. Προς τις αυλές ανοίγονται ο ηλιακός και τα κύρια δωμάτια του σπιτιού. Πίσω από τους ψηλούς τοίχους εκτυλισσόταν η ζωή του σπιτιού.

Καμάρες: Αποτελούν ένα σημαντικό μορφολογικό στοιχείο που εμφανίζεται συνήθως στην πίσω όψη των οικιών και στο εσωτερικό

Στην εσωτερική αυλή της κατοικίας παρατηρούμε την ύπαρξη πιθαριών αλλά και του παραδοσιακού φούρνου. Αποτελεί ένα χώρο κοινωνικοποίησης όπου μαζεύονταν οι γυναίκες για να πλέξουν τα παραδοσιακά λευκαρίτικα κεντήματα.

Εξέλιξη της κατοικίας από την πιο εσώκλειστη οδηγούμαστε σε ένα δημόσιου χαρακτήρα κατοικία

Άνοιγμα προς τον έξω κόσμο. Η ανάπτυξη του εμπορίου και η εξάλειψη του παράγοντα της ανασφάλειας αλλάζουν τη δομή της κοινότητας και τον χαρακτήρα της κατοικίας. Με τον τρόπο αυτό προωθείται περισσότερο η κοινωνικοποίηση των κατοίκων

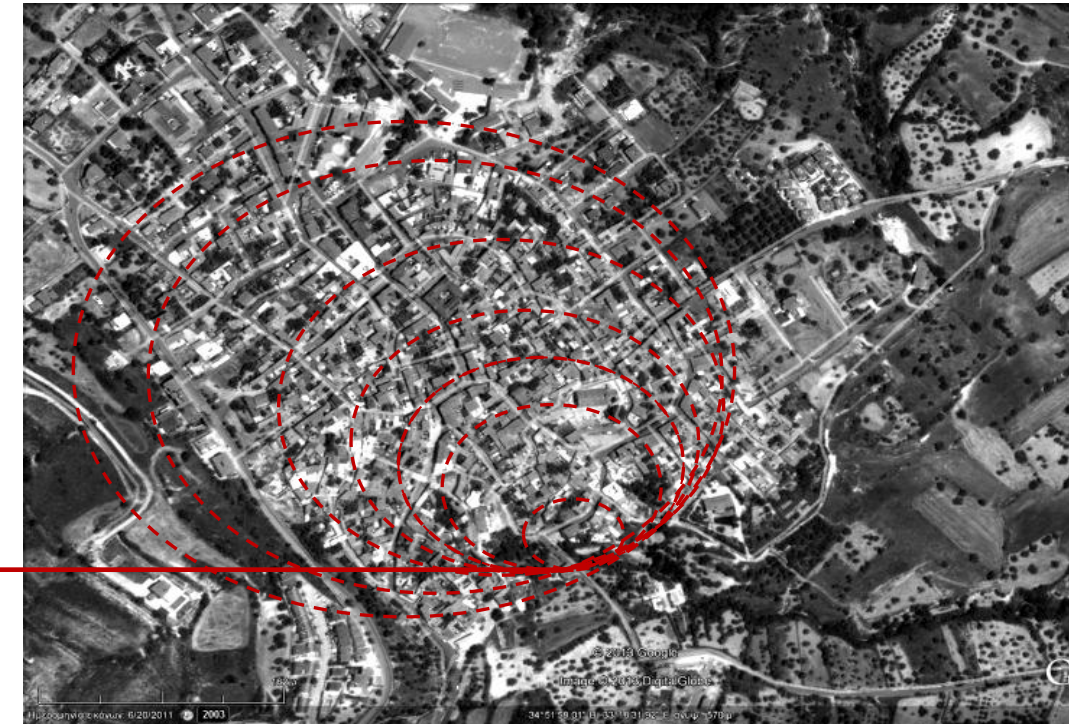
ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΑ

ΟΝΟΜΑ: ΔΗΜΗΤΡΑ ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΟΝΟΜΑ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑΣ: ΜΑΡΙΑ ΦΙΛΚΥΠΡΟΥ
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2013

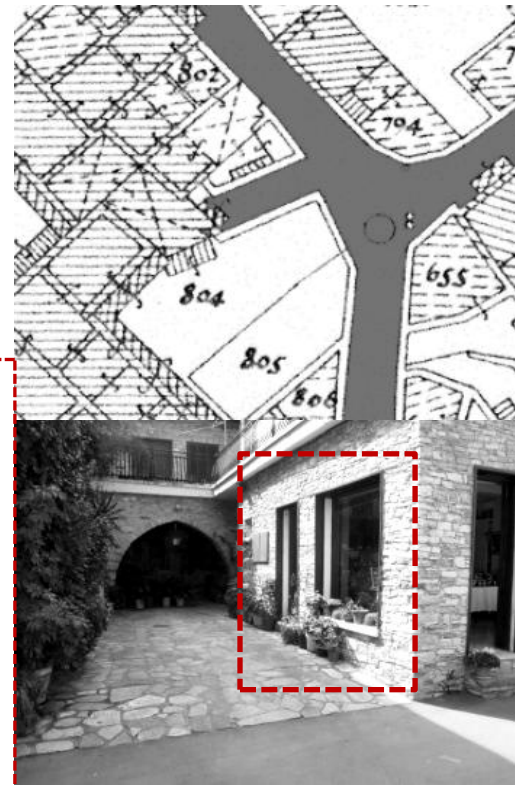
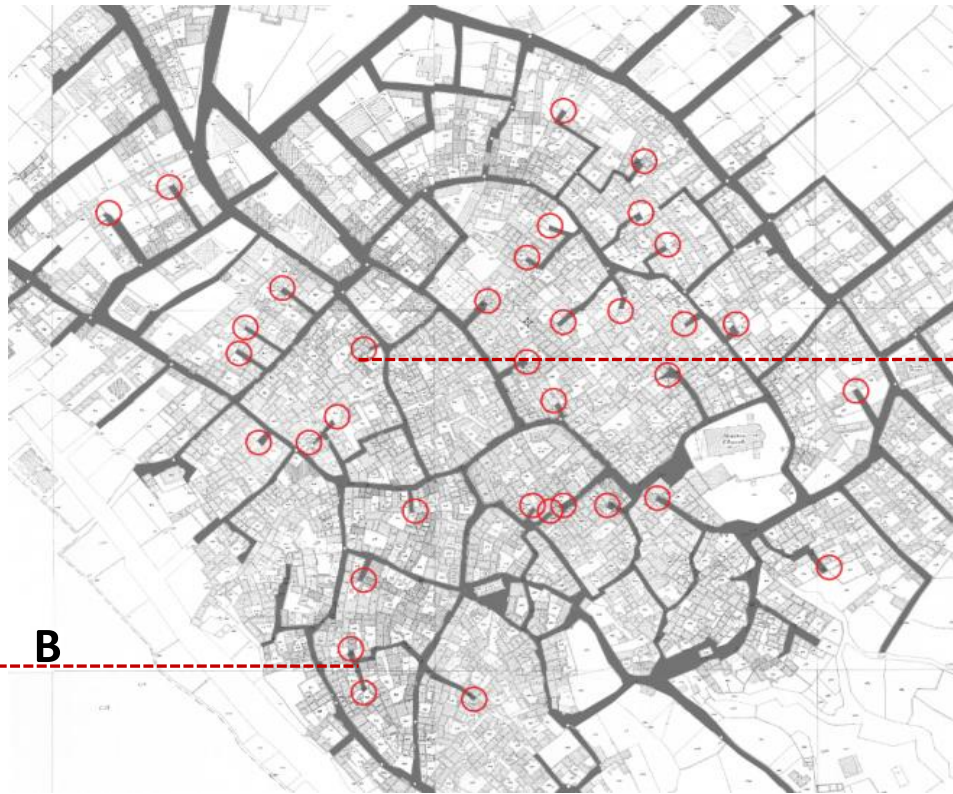

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΟΥ

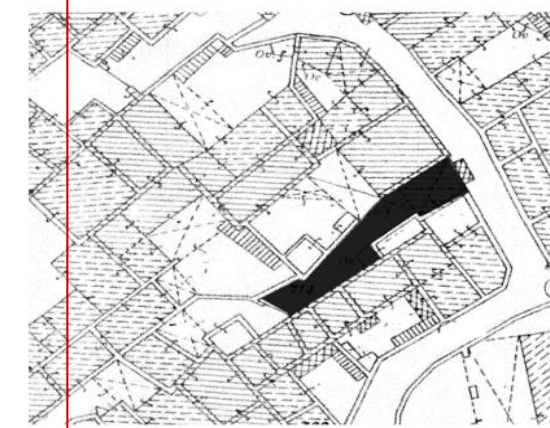
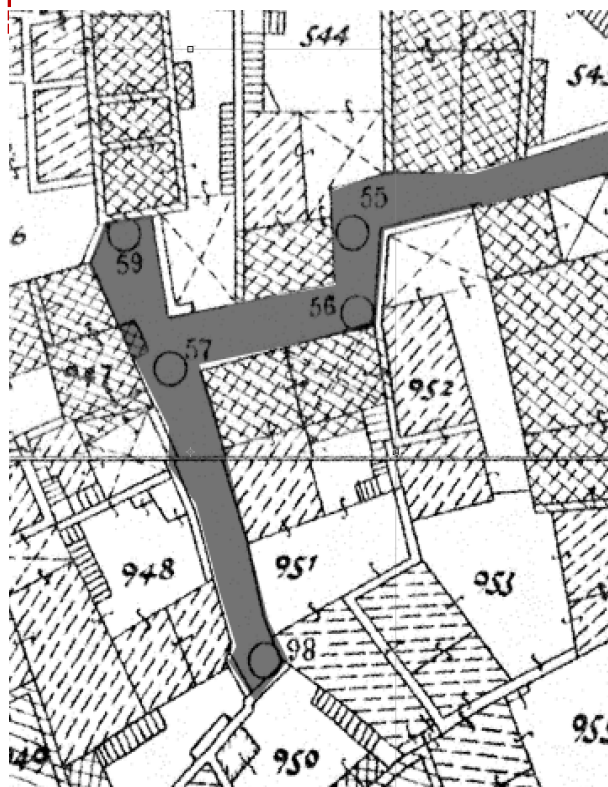
ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΒΡΥΣΗ ΜΕ ΝΕΡΟ, ΤΗΝ ΠΗΓΗ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ. Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ ΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ. ΑΠ'Ο ΕΚΕΙ ΑΝΕΒΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΤΙΣ ΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

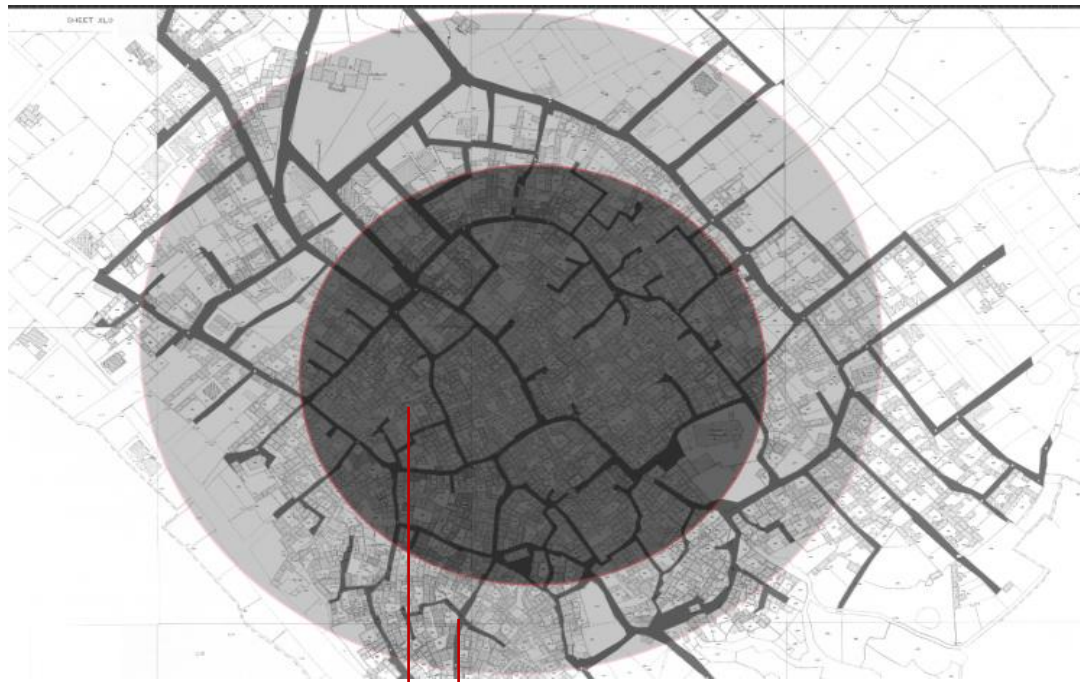
Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΑΡΚΕΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΡΟΠΟ. Η ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ, Η ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΜΠΥΛΟΤΗΤΑΣ, Η ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΙΔΟΥΝ ΕΝΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΥΤΑ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΣΗΜΕΡΑ.

ΣΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΥΧΝΑ ΑΔΙΕΞΟΔΑ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΑΔΙΕΞΟΔΑ. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΔΙΕΞΟΔΑ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ, ΠΡΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΑ ΚΥΡΙΩΣ ΣΕ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΗΘΩΣ ΑΜΕΣΗ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΚΥΡΙΑ ΔΡΟΜΑΚΙΑ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Α). ΣΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΑΔΙΕΞΟΔΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ. ΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΑΔΙΕΞΟΔΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΑΝ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΙΣ (ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΚΕΝΤΟΥΝ ΚΛΠ) ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΔΙΕΞΟΔΑ ΠΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Β) ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΟΣΟ ΑΜΕΣΗ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ. ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΥΤΕΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΟΥ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΥΝ ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΌΠΩΣ ΦΥΤΕΥΣΗ. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ ΜΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΜΕ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ (ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΜΕ ΕΝΤΟΝΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ).

ΠΛΑΤΟΣ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

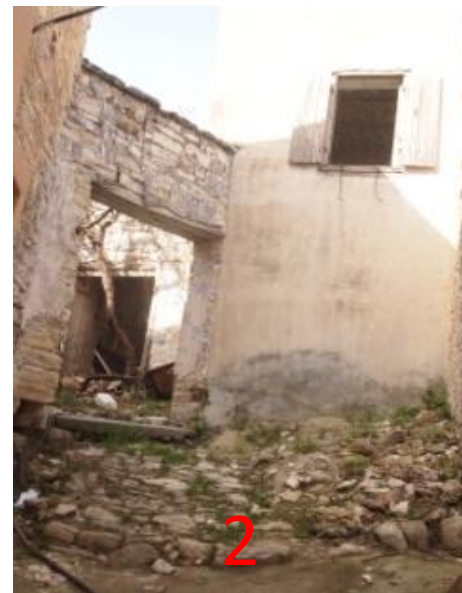

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΣΩ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΠΛΑΤΟΣ (ΟΠΩΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Β ΚΑΙ Γ). ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΟΥ ΠΥΡΗΝΑ, ΟΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΟΙ ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΔΡΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΛΑΤΟΣ (ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Α). ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΠΡΟΩΘΕΙ ΚΆΘΕ ΦΟΡΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΜΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΛΑΤΟΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΥΠΕΡΙΣΧΥΟΥΝ ΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΦΟΥ ΜΕΣΩ ΑΥΤΩΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ. ΟΣΟ ΠΡΟΧΩΡΟΥΜΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΣΤΑΝΑ. ΣΕ ΚΑΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ (ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Β) ΕΝΨ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΌΧΙ. ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ Β ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΟΤΙ ΠΡΟΩΘΟΥΝ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΥΡΙΩΣ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΡΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΟΧΟΕΙΑ) ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΙΣ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Γ ΣΥΝΑΝΤΑΜΕ ΔΡΟΜΑΚΙΑ ΜΕ ΑΡΚΕΤΑ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΠΛΑΤΟΣ. ΓΙΑ ΤΑ ΔΡΟΜΑΚΙΑ ΑΥΤΆ ΛΕΓΕΤΑΙ ΠΩΣ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΟ ΟΡΙΖΑΝ ΜΕΣΩ ΕΝΨ ΖΨΟΥ ΦΟΡΤΨΜΕΝΟ ΜΕ ΣΑΚΨ. ΣΗΜΕΡΑ ΤΑ ΔΡΟΜΑΚΙΑ ΑΥΤΆ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΥΝΤΑΙ ΕΙΤΕ ΑΠΨ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ (ΑΦΟΥ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΠΙΟ ΙΔΙΨΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ) ΤΟΠΟΘΕΤΨΝΤΑΣ ΦΥΤΕΨΣΗ ΕΙΤΕ ΩΣ ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΧΨΡΟΙ

ΔΡΟΜΟΙ ΣΤΟ ΕΞΨΤΕΡΙΚΟ/ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΟΥ ΠΥΡΗΝΑ –ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΛΑΤΟΣ
 ΔΡΟΜΟΙ ΣΤΟ ΕΣΨΤΕΡΙΚΟ/ΠΥΡΗΝΑ ΤΟΥ ΧΨΡΙΟΥ –ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΠΛΑΤΟΣ

ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ-ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

ΣΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2 ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΠΟΥ ΚΤΙΣΤΙΚΑΝ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΘΟΥΝ ΕΝΩ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ 1 ΚΑΙ 3 ΕΧΟΥΜΕ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΥΣ ΚΑΙ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΘΕΙ. ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΔΡΟΜΩΝ ΥΠΕΡΙΣΧΥΟΥΝ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ (ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ) ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΟΙ ΑΠΌ ΤΑ ΑΣΒΕΣΤΟΛΙΘΙΚΑ ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 4 ΕΙΝΑΙ ΜΠΕΤΟΝΕΝΙΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΜΕ ΡΑΒΔΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΣΕ ΚΕΚΛΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΒΗΣ (ΚΥΡΙΩΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ). ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 5 ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΑΠΌ ΑΣΦΑΛΤΟ ΠΟΥ ΠΡΟΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΘΑΡΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

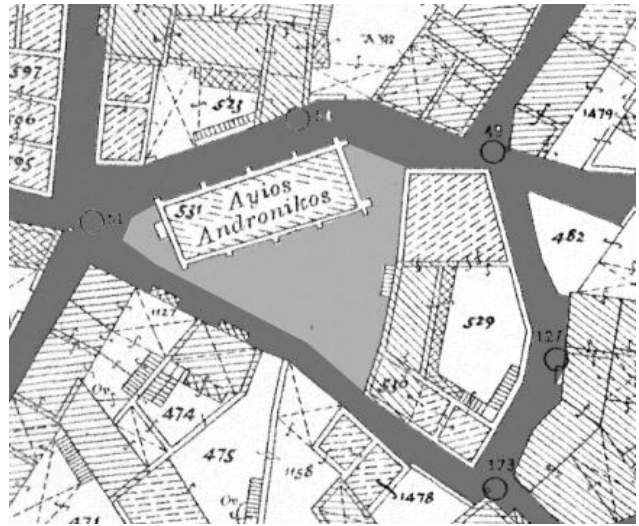

ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

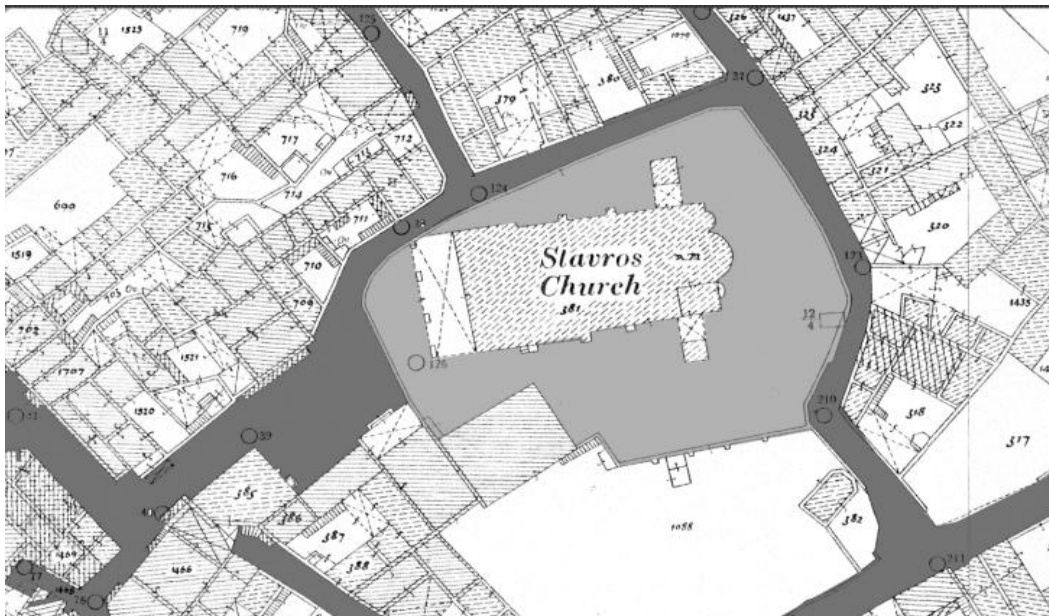
- A. ΡΑΜΠΕΣ (ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΖΩΑ)
- B. ΡΑΜΠΟΣΚΑΛΕΣ (ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΖΩΑ)
- Γ. ΣΚΑΛΕΣ (ΑΠΟΥΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΑ ΖΩΑ)

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΠΩΣ ΓΙΝΟΤΑΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΌΣ ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΤΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

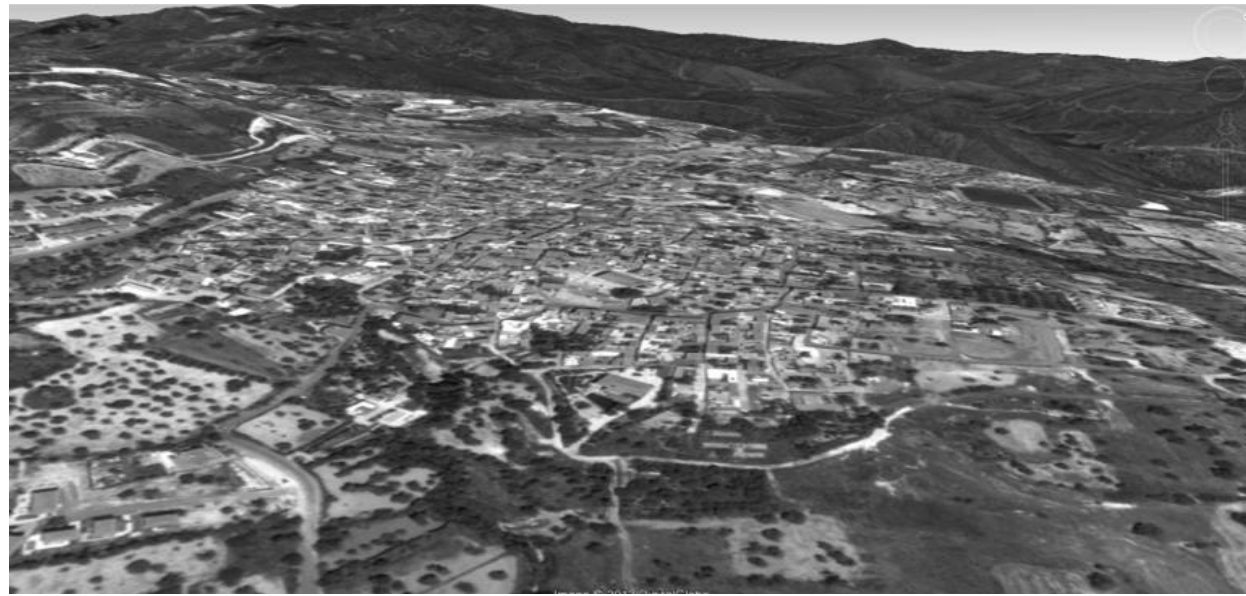
ΣΕ ΚΑΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΤΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΟΙ ΧΩΡΟΙ ΑΥΤΟΙ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ, ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΕΙ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΡΩΝ. ΕΥΚΟΛΑ ΚΑΤΑΛΗΓΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΌΤΙ Ο ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΑΝΩΝ ΗΤΑΝ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ΩΣΤΟΣΟ Η ΚΆΘΕ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΠΛΑΤΕΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΆΘΕ ΜΙΑΣ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ:

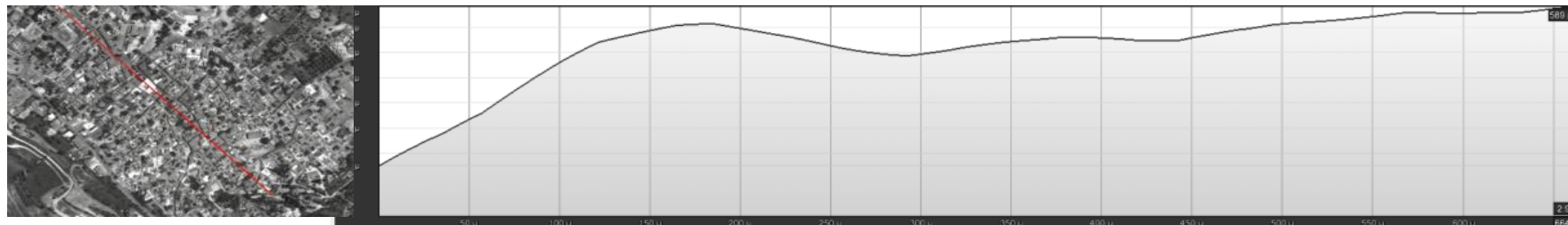
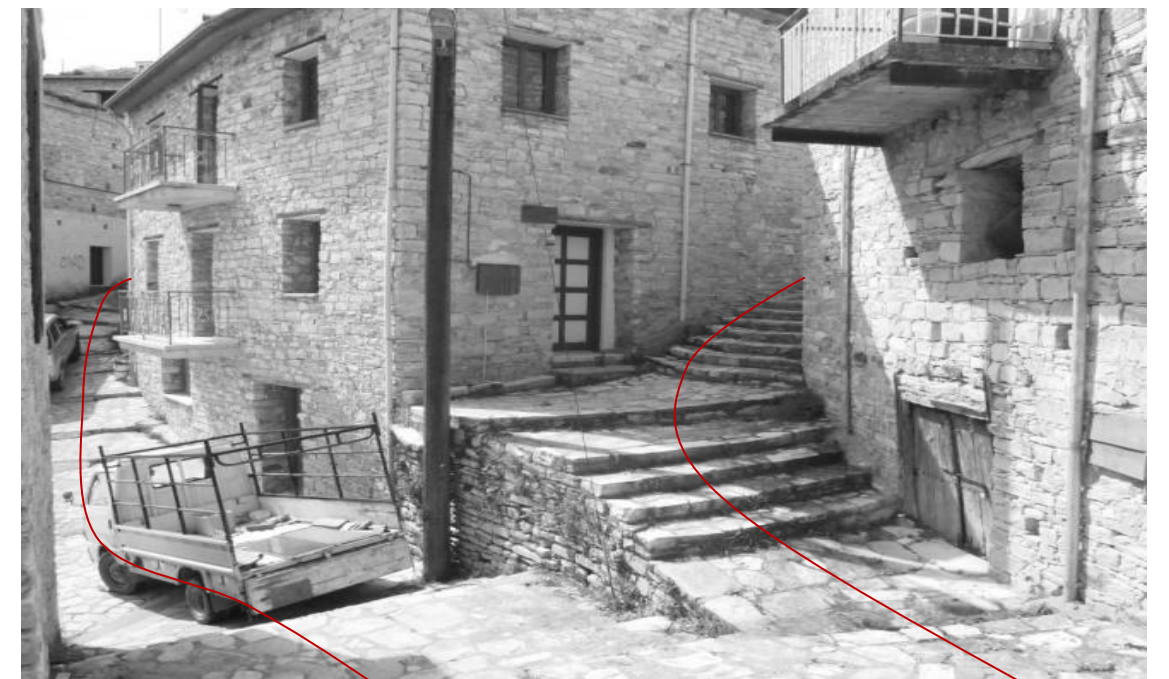
- A. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ- Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΌ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΤΡΥΓΙΣΜΕΝΑ ΑΠΌ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΠΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΣΩΣΤΡΕΦΗ ΧΩΡΟ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ. Η ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΤΣΙ ΟΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ.
- B. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ: Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ. ΟΙ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΑΠΌ ΚΤΗΡΙΑ, ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΑΠΌ ΧΩΡΟ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ ΑΠΌ ΤΟΙΧΑΡΑΚΙ. Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣ ΜΕΓΑΛΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΓΙ'ΑΥΤΟ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΙΟ ΕΝΤΟΝΗ (ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΡΩΝ, Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΥΤΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ)
- Γ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ: Η ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ. ΩΣΤΟΣΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΜΕΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΟΦΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΣΙ ΕΠΕΚΤΕΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΟΡΙΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΚΑΜΠΥΛΟΤΗΤΑ-ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΕΔΑΦΟΥΣ

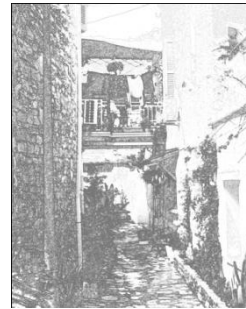
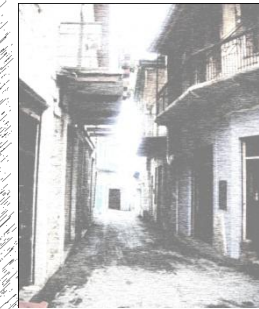

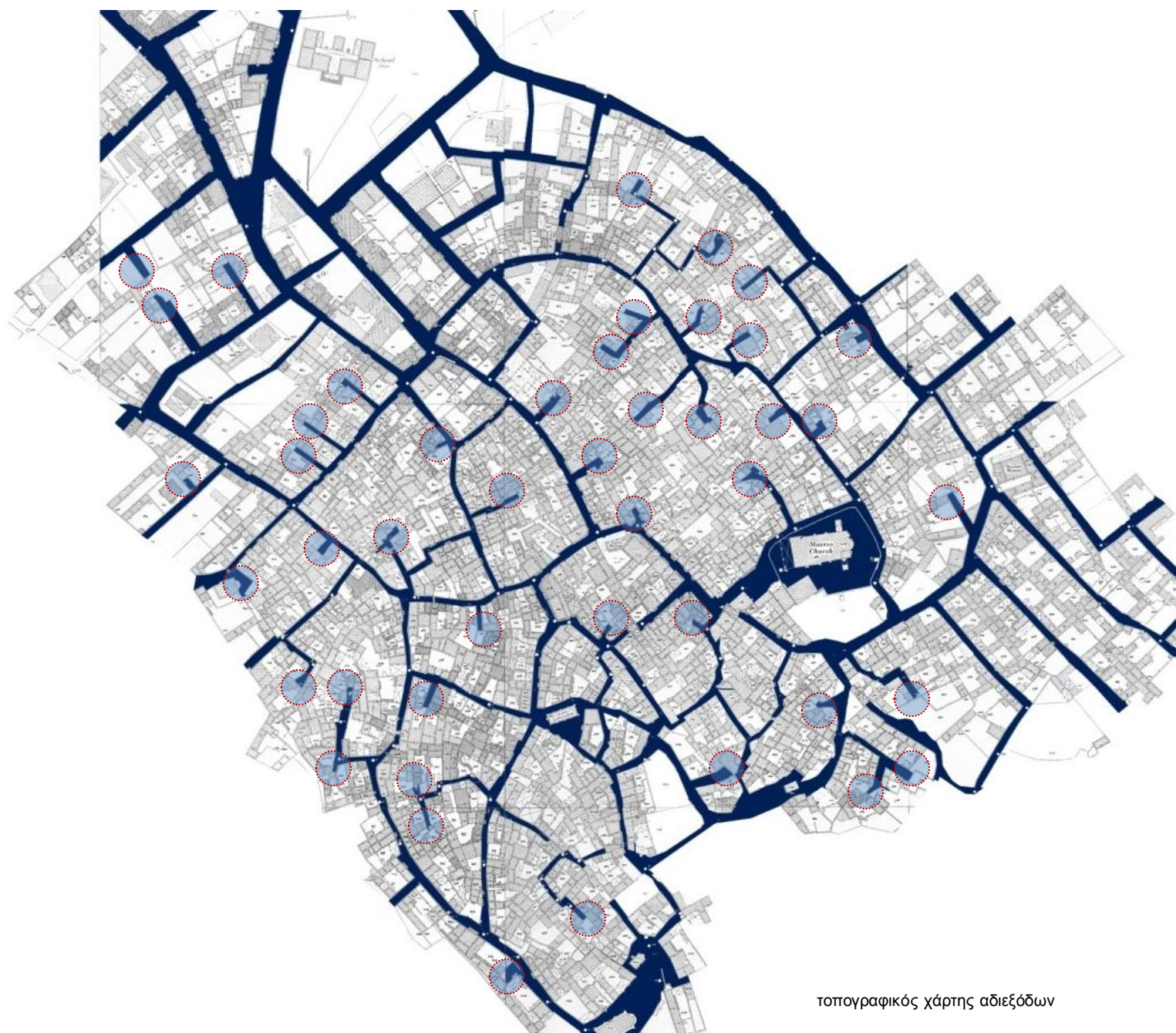
Η ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΠΟΥ ΟΡΙΣΕ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ. ΟΣΟ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΚΑΜΠΥΛΩΤΑ ΑΦΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΚΑΜΠΥΛΕΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ Η ΛΑΒΥΡΙΝΘΩΔΗΣ ΜΟΡΦΗ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΌ ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ. ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΑΥΤΗ Η ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΠΌ ΤΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΩΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ (ΡΑΜΠΕΣ, ΡΑΜΠΟΣΚΑΛΕΣ ΚΑΙ ΣΚΑΛΕΣ) ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΥΝ ΚΑΙ ΑΥΤΕΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η επιθυμία ή μη επέκτασης του ιδιωτικού στο δημόσιο χώρο μέσα από στοιχεία της κατοικίας και της γειτονιάς: διαχείριση ανοιγμάτων, η σχέση των εξωστών και υποχωρήσεων της κατοικίας και τα αδιέξοδα ως αποτρεπτικό ή ενθαρρυντικό στοιχείο της επιθυμίας επέκτασης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

τοπογραφικός χάρτης αδιεξόδων

Κέντρο του πυρήνα του χωριού αποτελεί η εκκλησία και οι κατοικίες αναπτύσσονται περιμετρικά του δημόσιου αυτού χώρου.

Οι ιδιωτικές κατοικίες πάλι λόγω της συνεχούς δόμησης και λόγω των πολλών αδιεξόδων που εσκεμμένα δημιουργήθηκαν στον τόπο ορίζουν δικούς τους χώρους οι οποίοι αποτελούν μια δημόσια εσωτερική αυλή για το σύνολο κάποιων σπιτιών αφού εκεί μαζεύονταν οι γυναίκες των Λευκάρων κάθε νύχτα για να κεντήσουν τα λευκαρίτικα κάτω από το φως του κεριού.

Όποτε τα αδιέξοδα αποτελούσαν μια διάσπαση του δημόσιου χώρου του χωριού σε μικρότερες δημόσιες μονάδες και δινόταν η δυνατότητα στο δημόσιο να αναπτυχθεί σε χώρους μη προφανείς. Έτσι δημιουργείται ένα σύμπλεγμα ημιδημόσιων χώρων που εξελισσόταν γύρω από το ιδιωτικό, επιτρέποντας έτσι την ευκολότερη ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων αλλά και συλλογικών χώρων των κατοικιών.

Πέραν όμως του πολεοδομικού ιστού, που επέτρεπε την επέκταση του ιδιωτικού χώρου της κατοικίας, τα Λεύκαρα έχουν αναπτύξει διαφορετικούς μηχανισμούς επέκτασης του ιδιωτικού τους χώρου προς το δημόσιο, όπως η **διαχείριση ανοιγμάτων, η σχέση των εξωστών και υποχωρήσεων της κατοικίας αλλά και η υφιστάμενη υψομετρική διαφορά του χωριού**

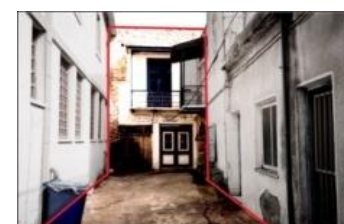
Αδιέξοδο μειωμένης δημοσιότητας λόγω μικρής απόστασης. Η συλλογικότητα ενθαρρύνεται στο πάνω επίπεδο λόγω της γεινιάσεως των βεραντιών των κατοικιών

Αδιέξοδο ενθάρρυνσης συλλογικότητας μεταξύ των κατοικιών λόγω γεινιάσεως των εισόδων και ενός πιο πλατειασκού χώρου

Αδιέξοδο έντονης ιδιωτικότητας λόγω ελάχιστης απόστασης του περάσματος και απουσία γεινιάσεων εισόδων

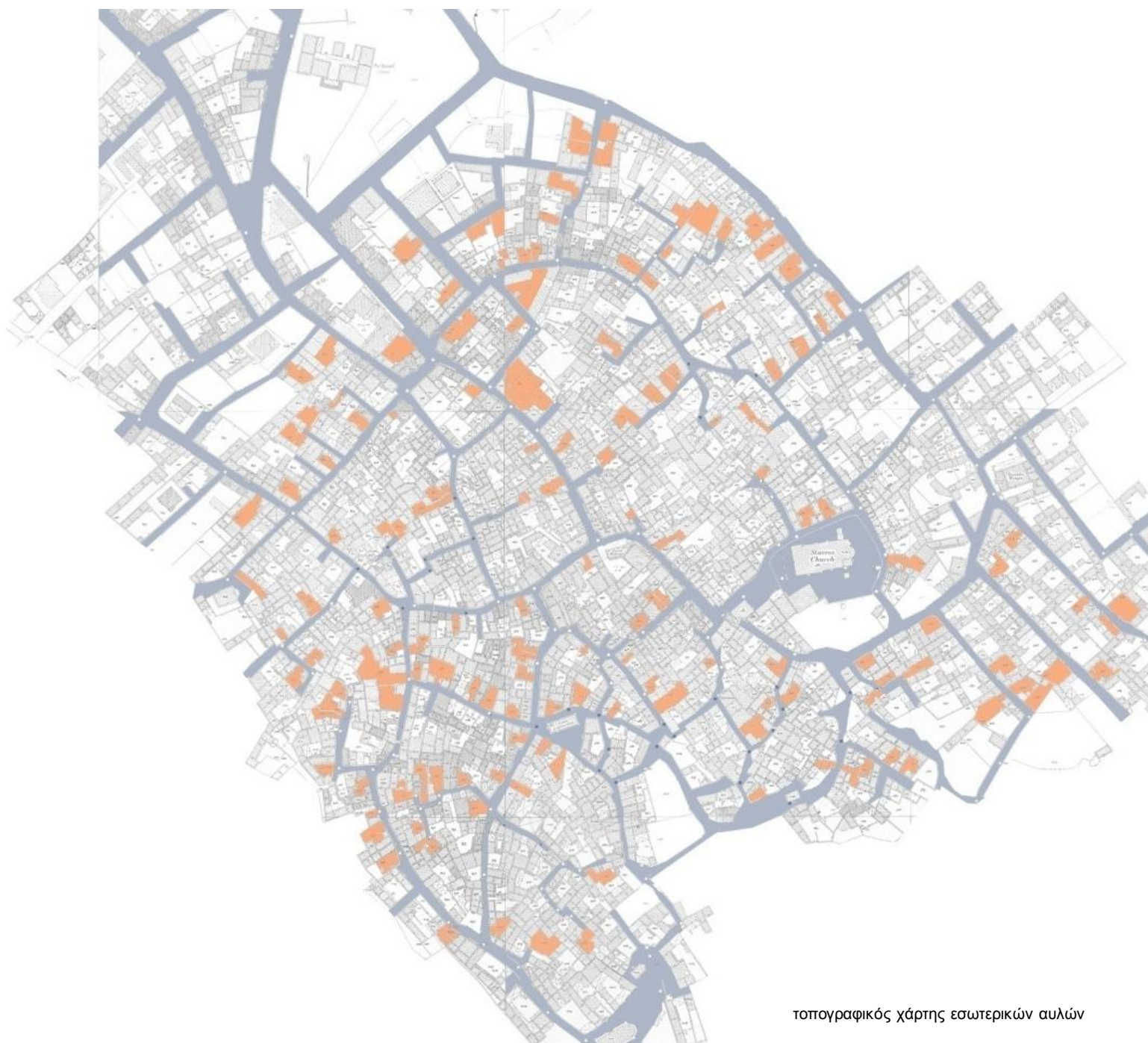
Αδιέξοδο έντονης δημοσιότητας λόγω τοποθέτησης δημόσιας χρήσης και πλατώματος του χώρου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΥΛΕΣ - ΜΠΑΛΚΟΝΙΑ: ΣΗΜΕΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ

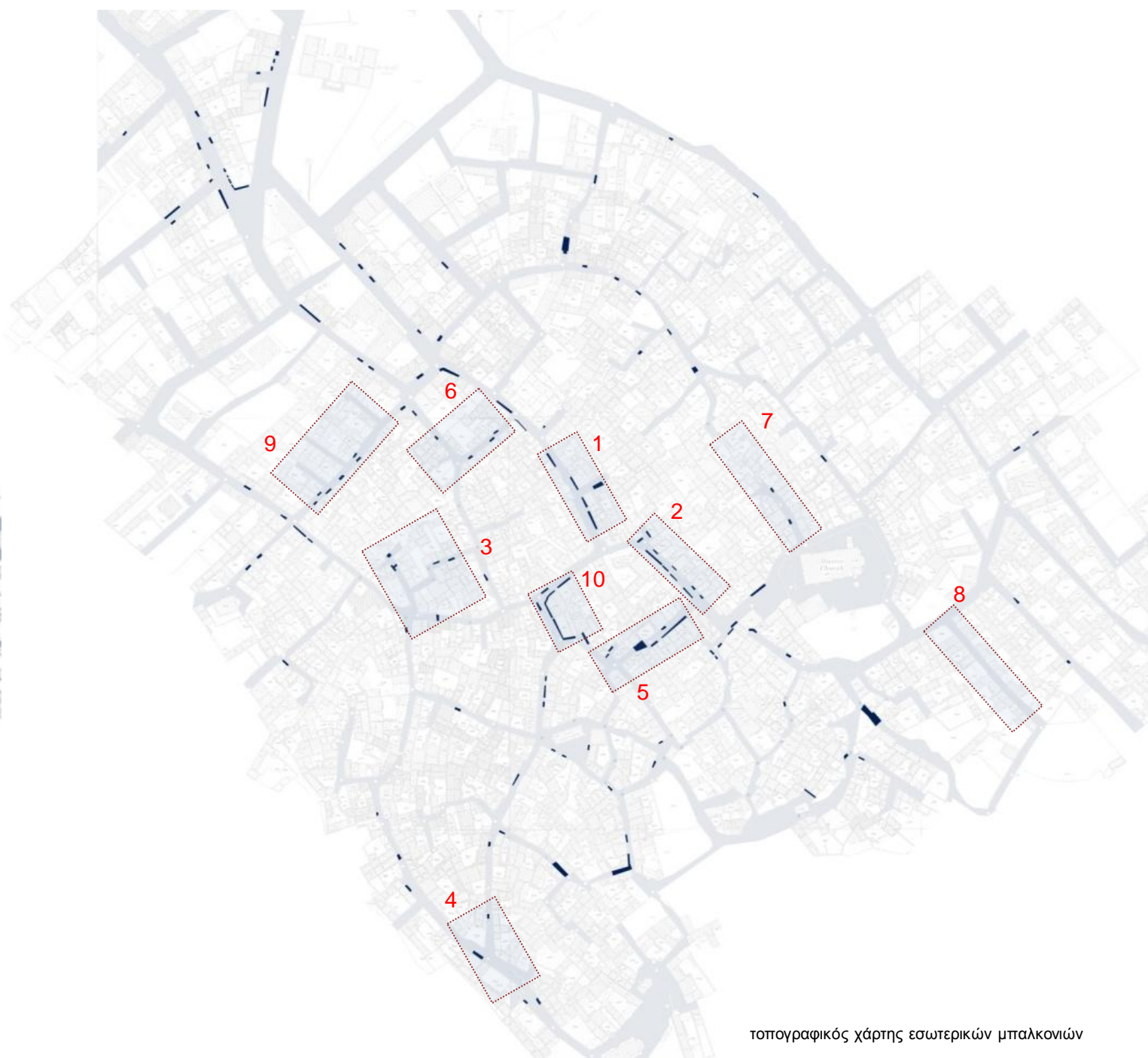
Κύριο χαρακτηριστικό των σπιτιών στα Λεύκαρα είναι η εσωτερική αυλή.
Η περιοχή ήταν αρκετά πυκνοκατοικημένη και ήταν ο μόνος τρόπος έτσι ώστε οι κάτοικοι να κρατήσουν την ιδιωτικότητα τους.
Περάν όμως της ιδιωτικότητάς τους οι περισσότερες εσωτερικές αυλές εφάπτονταν στο δημόσιο κομμάτι του χωριού.
Οι λόγοι ήταν η άμεση πρόσβαση στο δημόσιο όπως και η εύκολη δημοσιοποίηση των προϊόντων τους αφού πολλές φορές οι εσωτερικές αυλές αποτελούσε χώρο πώλησης.
Στο χωριό παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός διώροφων σπιτιών, όπου παρατηρείται μεγάλος αριθμός μπαλκονιών. Τα μπαλκόνια αποτελούσαν ένα υπερυψωμένο ιδιωτικό χώρο της κατοικίας, ο οποίος έχει την ευελιξία να επεκτείνει τα όρια του πάνω στο δημόσιο κομμάτι του χωριού.

Οπότε με βασικές παραμέτρους τα μπαλκόνια, οι εσωτερικές αυλές, η διαχείριση των ανοιγμάτων, τα αδιέξοδα και η υψομετρική διαφορά του χωριού, επιλέγονται περιπτώσεις μελέτης όπου κάθε φορά προτάσσεται διαφορετική παράμετρος για να καθορίσει την επιθυμία ή αντίδραση επέκτασης του ιδιωτικού ορίου προς τα μέσα ή τα έξω. Κάθε περίπτωση μελέτης οδηγείται σε διαφορετικά συμπεράσματα στην συμπεριφορά του ιδιωτικού προς το δημόσιο.

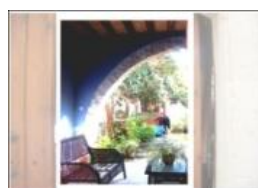
Αυτό αναδεικνύει και την περιπλοκότητα στον τρόπο επέκτασης του ιδιωτικού, όπου το χωριό συμπεριφέρεται σαν ένας ζωντανός οργανισμός, όπου κάθε φορά αναπτύσσει διαφορετικούς μηχανισμούς αντίδρασης. Βέβαια οι μηχανισμοί αυτοί αναπτύσσονται λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ατομική επιθυμία της κάθε κατοικίας να προβάλλει το εσωτερικό της, όσο επίσης και την κοινωνική κατάσταση κάθε περίπτωσης αλλά και την χρονική μεταβολή της δομής της γειτονιάς, όπου μεταβάλλεται από εντελώς εσωστρεφή αδιέξοδο ως ένα δημόσιο πέρασμα του χωριού.

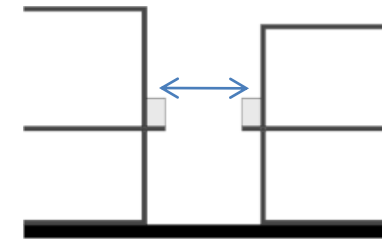
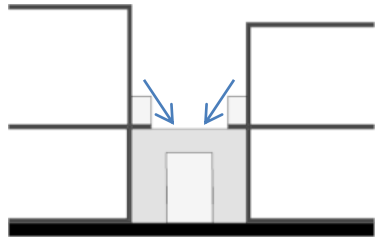
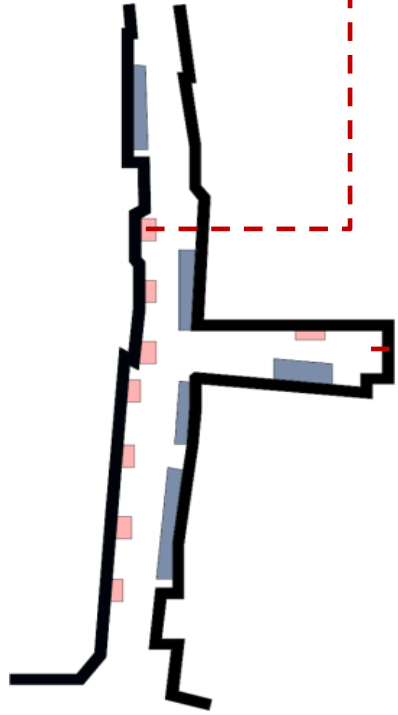
τοπογραφικός χάρτης εσωτερικών αυλών

τοπογραφικός χάρτης εσωτερικών μπαλκονιών

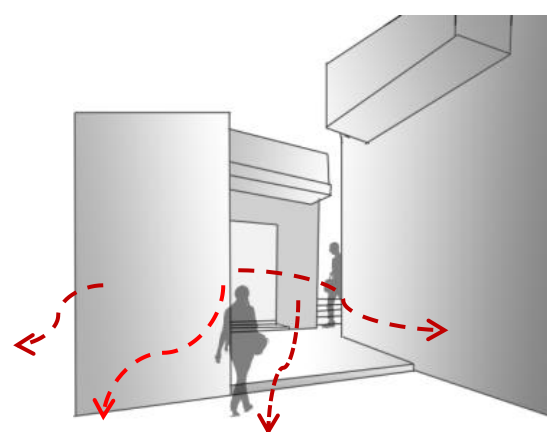
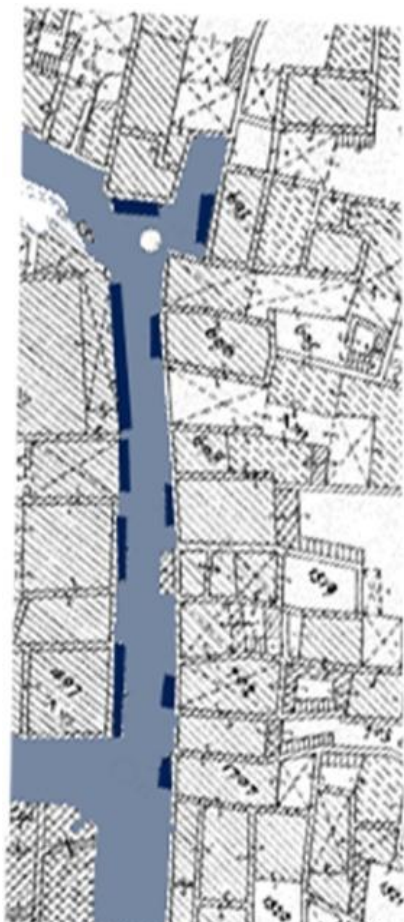

1

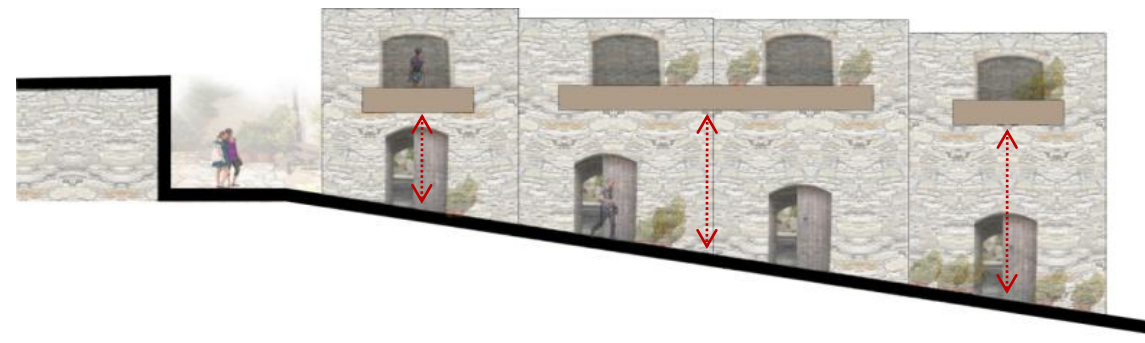
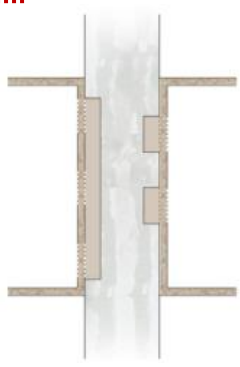
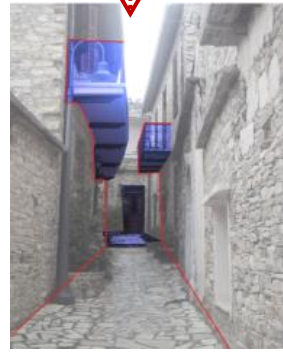
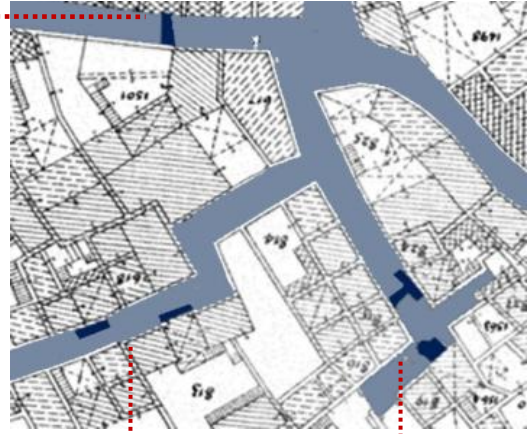
Εδώ παρατηρείται μια μεταβολή στη διάταξη των μπαλκονιών αφού με την πάροδο των χρόνων οικοδομήθηκαν και άλλα μπαλκόνια όπως δείχνει το δεύτερο διάγραμμα. Η λεπτομέρεια αλλά και η υλικότητα των μπαλκονιών μάλλον μαρτυρούν εγκατάσταση εύπορων οικογενειών στις κατοικίες. Όποτε εδώ η επέκταση της ιδιωτικότητας της κατοίκησης έρχεται να συνδιαλεχτεί με τη κοινωνική ζωή των κατοίκων αφού δημιουργούνται νέες γεινιάσεις οπότε και τα μπαλκόνια πλέον αποτελούν το χώρο συνήθειας των νέων γεινιάσεων αφού αποτελεί σημείο άμεσης οπτικής εντός των κατοικιών. Περάν τούτο η γειτονία αυτή αποτελεί και την μόνη που στο αδιέξοδο της αναπτύσσονται μπαλκόνια οπότε πλέον το αδιέξοδο αυτό αποτελεί χώρος συνάντησης σε δύο επίπεδα, ενεργοποιώντας με τέτοιο τρόπο τη φιλικότητά του να φιλοξενήσει πιο συλλογικούς χώρους.

2

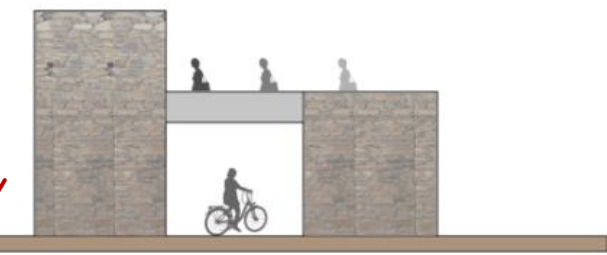
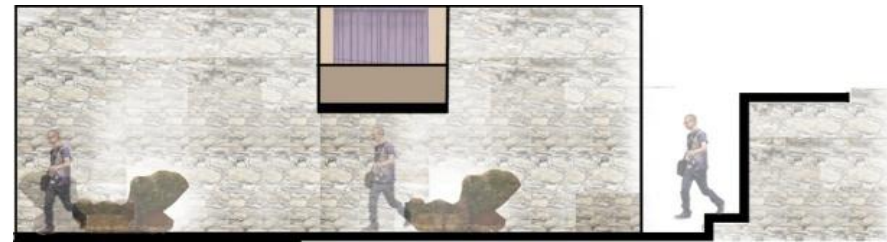

Στην περίπτωση αυτή η ιδιωτικότητα και η δημοσιότητα αλληλοεπηρεάζονται, δημιουργώντας ασαφείς σχέσεις μεταξύ τους. Μπορεί τα μπαλκόνια να επεκτείνουν το ιδιωτικό σε ένα άλλο επίπεδο αλλά η τοποθέτηση μπαλκονιών σε κομβικά σημεία δημόσιου όπως τις δύο ακραίες περιπτώσεις της κάτοψης, καταργεί την πλήρη ιδιωτικότητα των χώρων, αφού παραμένουν εκτεθειμένοι και από τις δύο πλευρές στο δημόσιο. Όποτε πλέον τα μπαλκόνια αυτά εντάσσονται πιο άμεσα με το δημόσιο κομμάτι του χωριού. Ένα άλλο παράδοξο όσο αφορά τη σχέση του δημόσιου και του ιδιωτικού είναι ο τρόπος με τον οποίο υποχωρεί η υλικότητα του δημόσιου και αντικαθίσταται από την υλικότητα του ιδιωτικού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την άμεση οικειοποίηση του χώρου από τις κατοικίες και την ευκολία στην επέκταση των δραστηριοτήτων προς τα έξω. Συνάμα γίνεται και χώρος κοινωνικής συναναστροφής αφού αποτελεί κοινό χώρο και των τριών κατοικιών. Βέβαια υπάρχουν και οι προβληματισμοί κατά πόσο ιδιωτικός μπορεί να είναι αφού ο χώρος εκείνος αναπτύσσεται σε κομβικό σημείο.

3

Ο τρόπος ανάπτυξης του ενιαίου μπαλκονιού απέναντι από τα διασπασμένα ιδιωτικά μπαλκόνια, δίνει την ευελιξία μεταβολής του ιδιωτικού ανοικτού χώρου της κατοικίας καθώς και μια εναλλαγή της ιδιωτικής και δημόσιας επικοινωνίας ανάμεσα στις δύο κατοικίες. Βέβαια η επέκταση των κατοικιών διαβρώνεται από το δημόσιο αφού η υψομετρική διαφορά επιτρέπει την άμεση οπτική προς το μπαλκόνι αφού αναπόφευκτα χαμηλώνει το ύψος του.

Η γειτονιά αναπτύσσεται σε δύο άξονες: γύρω από το αδιέξοδο και πάνω στο δρόμο. Εδώ αρχίζουν να εμφανίζονται και κάποιου τύπου στοές, οι οποίες παίζουν διπλό ρόλο:

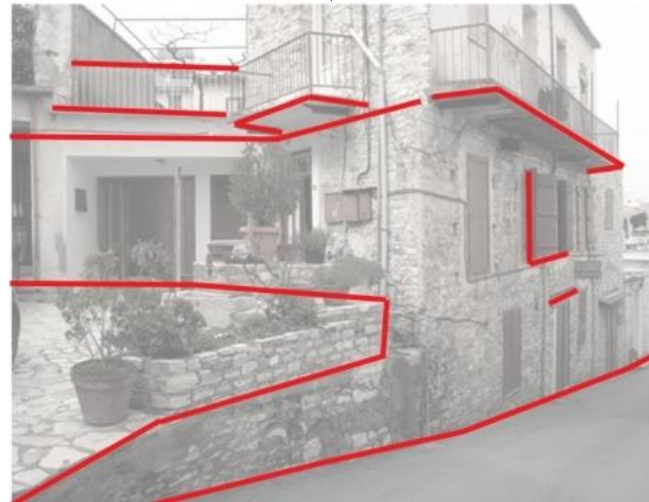
- Σύνδεση οροφής κατοικίας με άλλη κατοικία σε πιο υψηλό επίπεδο. Γεφύρωση ιδιωτικών συλλογικών χώρων πάνω από δημόσιο πέρασμα
- Σύνδεση οροφών κατοικίας. Επέκταση ιδιωτικών δραστηριοτήτων πάνω από δημόσιο πέρασμα. Έκθεση στο δημόσιο.

Η στοά πέρα από το ρόλο της επέκτασης συμβάλλει και στην έμμεση ιδιωτικοποίηση του αδιεξόδου αφού εμφανίζεται λίγο πριν το αδιέξοδο υποδηλώνοντας έτσι μια πιο συγκεκριμένη και ιδιωτική πρόσβαση. Αν αναλογιστεί κανείς και τη φύτευση που αναπτύσσεται κάτωθεν της στοάς, τότε ο βαθμός της ιδιωτικότητας αυξάνεται σε αναλογικό βαθμό.

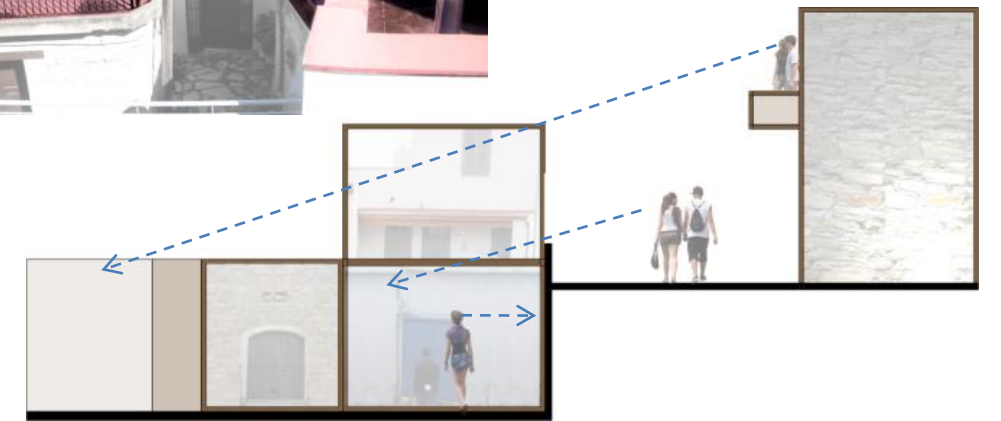
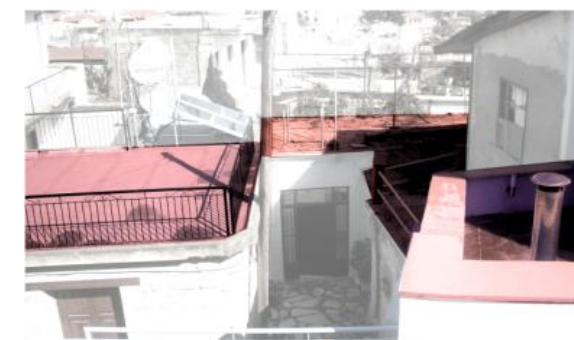
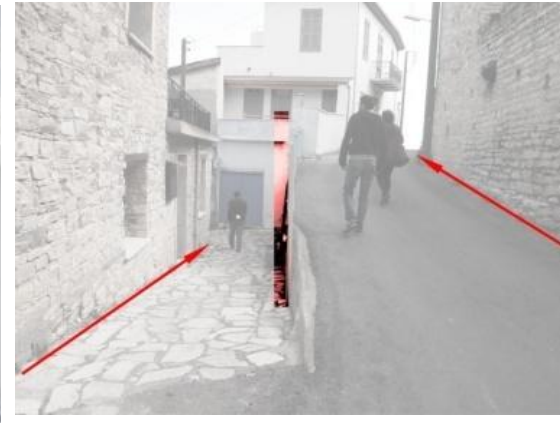
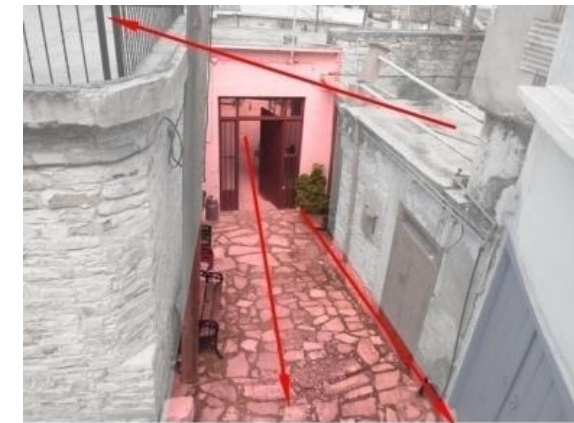

Το αδιέξοδο στην προκειμένη περίπτωση συμβάλλει στην επέκταση των κατοικιών προς τα έξω. Η επέκταση ευνοείται όχι μόνο από τη φύση του αδιεξόδου αλλά και από το σχήμα και το μέγεθός του, αφού επιτρέπει πιο ιδιωτικές κινήσεις και παράλληλα διαφορετικές οικειοποιήσεις του ιδιωτικού. Το αδιέξοδο καθορίζει και το είδος της πρόσβασης των οικιών. Η κεντρική είσοδος απέναντι του δρόμου έχει μια πιο εσωστρεφής όψη χωρίς μεγάλα ανοίγματα ενώ οι εισόδους των κατοικιών που είναι πιο απομονωμένες από το δημόσιο, επιτρέπεται και η δυνατότητα φεγγιτών που όχι μόνο κάνουν πιο εξωστρεφή την κατοικία αλλά παράλληλα επιτρέπουν την παροχή φυσικού φωτισμού.

4

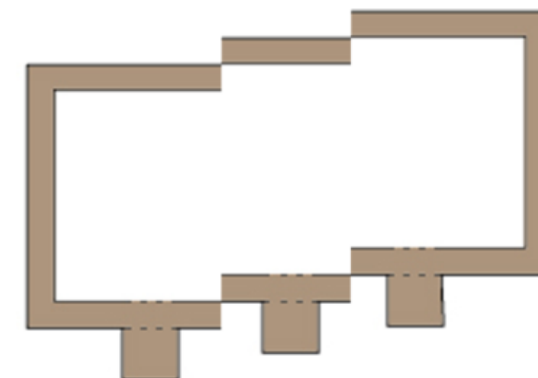
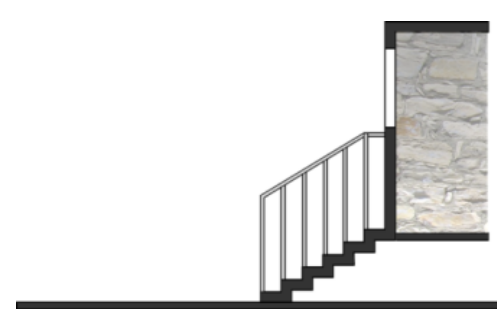
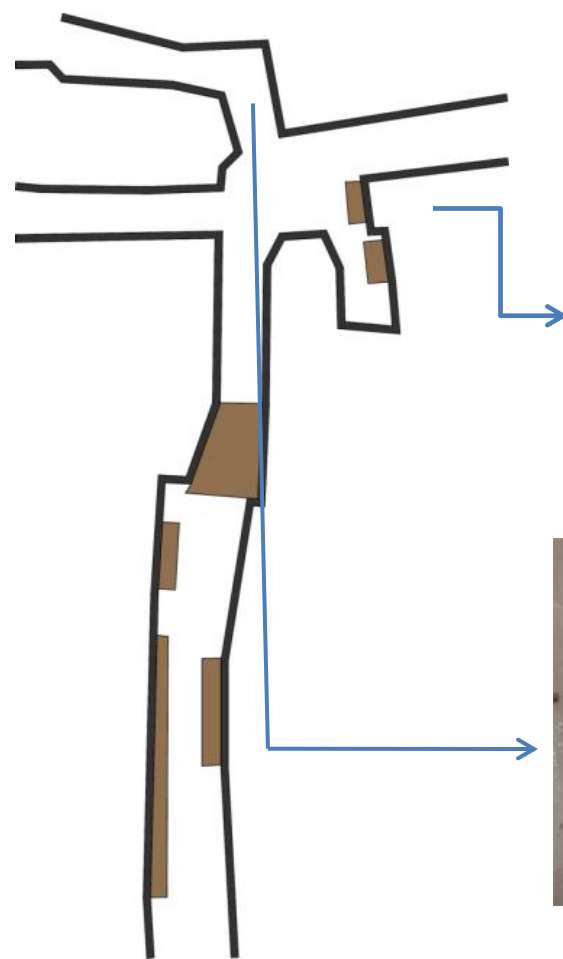
Στην γειτονιά αυτή παρατηρείται μια υποχώρηση ή εκμετάλλευση των επιπέδων της κατοίκησης. Στις κατοικίες αυτές παρατηρείται μια εκμετάλλευση των οροφών για επέκταση του ιδιωτικού χαρακτήρα της κατοικίας. Μια επέκταση της ιδιωτικότητας που πετυχαίνεται μέσω των οροφών. Οι κατοικίες υπερυψώνουν τις ιδιωτικές υπαίθριες δραστηριότητες στην οροφή της κατοικίας. Έτσι υπάρχει η δυνατότητα κάθετης επέκτασης του ιδιωτικού και μια νέα χρήση που προστίθεται στις οροφές.

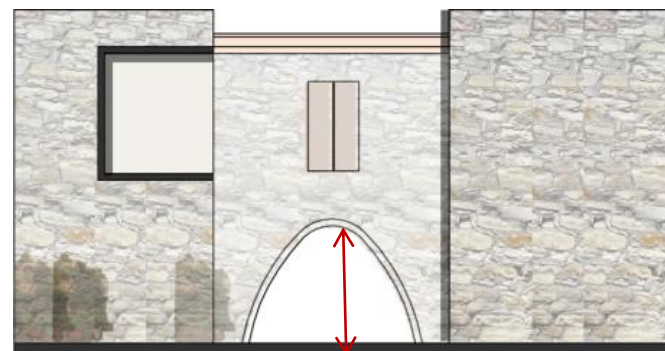
Ο ιδιωτικός χαρακτήρας της γειτονιάς διαφοροποιείται μέσω διαφοροποίησης των επιπέδων, υλικότητας και ζώνης διακίνησης. Όμως η κατοικία θέλοντας να αντιδράσει στην υψομετρική διαφορά που την περιβάλλει αντί να γίνει πιο εσωστρεφής «επεκτείνει» τα όρια του δημόσιου χαρακτήρα της αφού δημιουργεί μια μεγάλη ανοικτή αυλή στην πρόσοψη της, έχοντας έτσι άμεση σχέση με το δρόμο.

Η έντονη υψομετρική διαφορά της γειτονιάς μεταβάλλει τα όρια της, με αποτέλεσμα να επεκτείνονται τα όρια του ιδιωτικού λόγω της ιδιωτικής πρόσβασης αλλά παράλληλα να υποχωρεί προς το δημόσιο λόγω υψομέτρων και της συνεχής αμφιθέασης με το δημόσιο. Η γειτονιά στην προσπάθειά της να αυξήσει την ιδιωτικότητά της, οικειοποιείται το δημόσιο, αναδεικνύοντας διάφορα μέσα, όπως κιγκλιδώματα για να προστατεύσουν τι συμβαίνει στο εσωτερικό

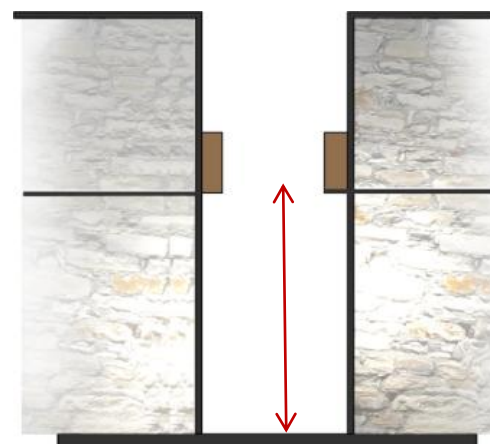
5

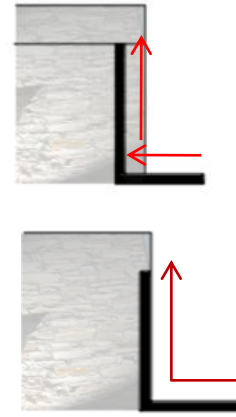
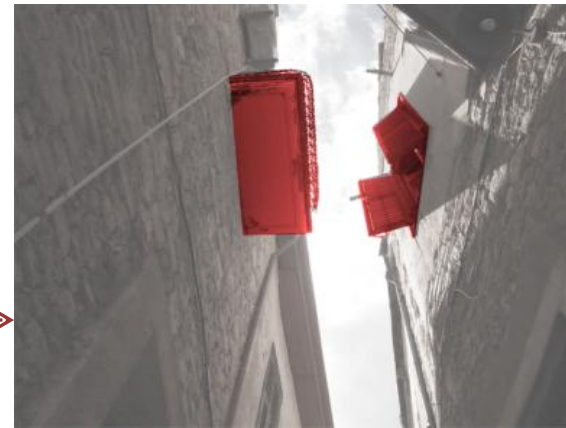
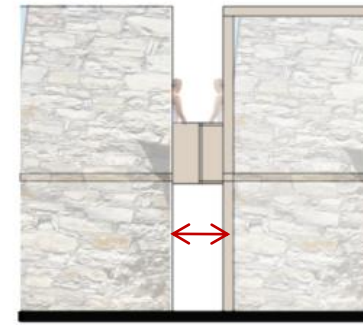
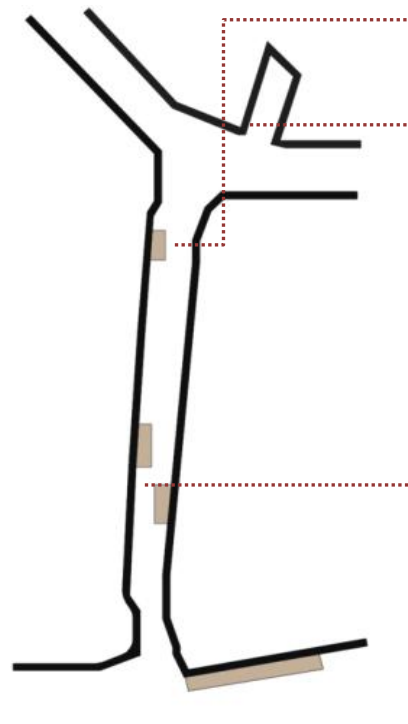
Στην περίπτωση αυτή ο τρόπος ανάπτυξης της γειτονιάς ακολουθεί μια ασυνέχεια στη διαμόρφωση του ιδιωτικού και του δημοσίου. Στο πρώτο κομμάτι οι τρεις κατοικίες αναπτύσσονται εντός του αδιεξόδου με τα μπαλκόνια τους στραμμένα προς το δημόσιο. Παρουσιάζονται παρόμοιες συνθήκες οικειοποίησης του αδιεξόδου με προηγούμενα παραδείγματα. Οι κατοικίες αυτές έρχονται σε αντιπαράθεση με μια γεινιάζουσα κατοικία, η οποία οικειοποιείται το δημόσιο για να προστατέψει τους ιδιωτικούς της χώρους. Αρχικά υποχωρεί καθ'υψος από το επίπεδο του δημοσίου καθώς και χρησιμοποιεί τη φύτευση και την κατεύθυνση του δρόμου για να εσωκλείσει πιο ιδιωτικούς ανοικτούς χώρους,

Η συνέχεια του αιθριακού χώρου της γειτονιάς διακόπτεται από την παρεμβολή μιας στοάς. Η παρεμβολή στοάς στο δημόσιο πέρασμα δημιουργεί πιο κλειστές ιδιωτικές συνθήκες, όπου οι ένοικοι μπορούν εύκολα να οικειοποιηθούν το δημόσιο χώρο του περάσματος και να επεκτείνουν άμεσα συλλογικές δραστηριότητες αφού εκτός από πέρασμα πλέον χρησιμοποιείται ως χώρος στάσης και συνομιλίας των γειτόνων. Οπότε παρατηρείται μια ασυνέχεια στη δομή της γειτονιάς αφού συνεχώς μεταβάλλεται είτε σε επίπεδο διάρθρωσης είτε σε επίπεδο καθορισμών των σχέσεων. Η ασυνέχεια αυτή συνεχίζεται μετά και από την έξοδο της στοάς όπου διαρθρώνονται σε παράλληλα μπαλκόνια. Τα ιδιαίτερα στοιχεία των μπαλκονιών αυτών είναι το ψηλό ύψος τους και η ενοποίηση τους σε ενιαία μπαλκόνια. Τα στοιχεία αυτά ίσως να οφείλονται στην κοινωνική κατάσταση των ενοίκων τους. Μπορεί να άνηκαν σε εύπορες οικογένειες, όπου είχαν την ανάγκη για πιο ιδιωτικούς και ενιαίους χώρους αλλά και σε πιο απομονωμένες οικογένειες όπου αποζητούσαν την ησυχία και την ηρεμία.

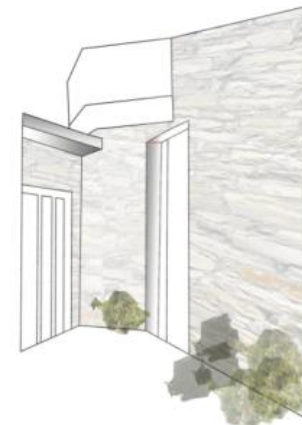
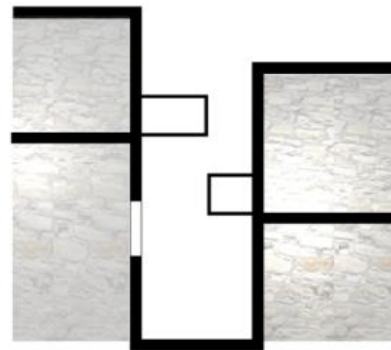
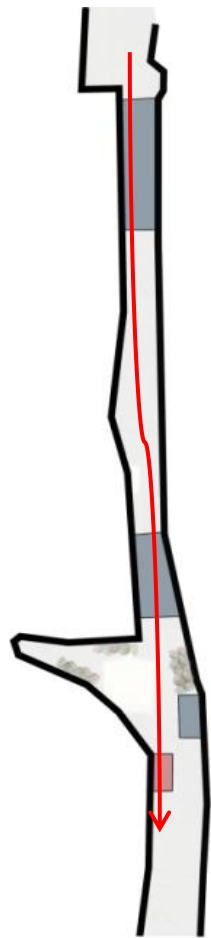

6

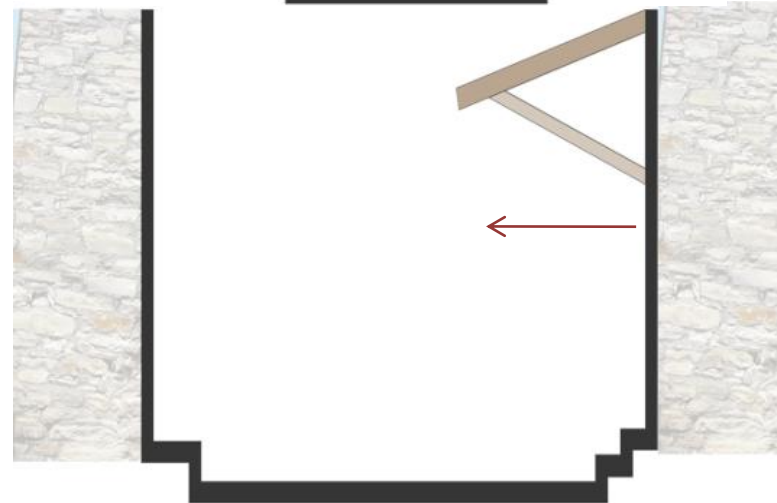
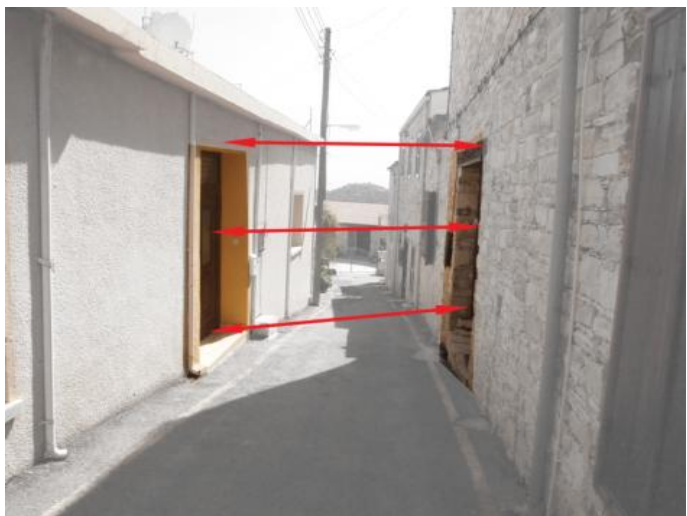
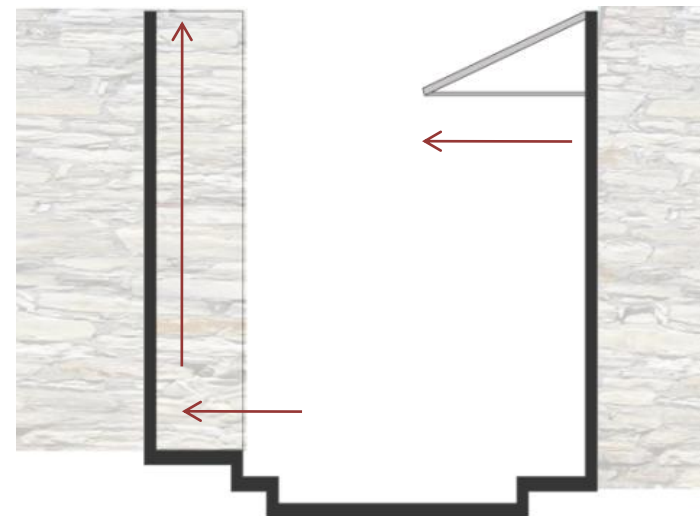
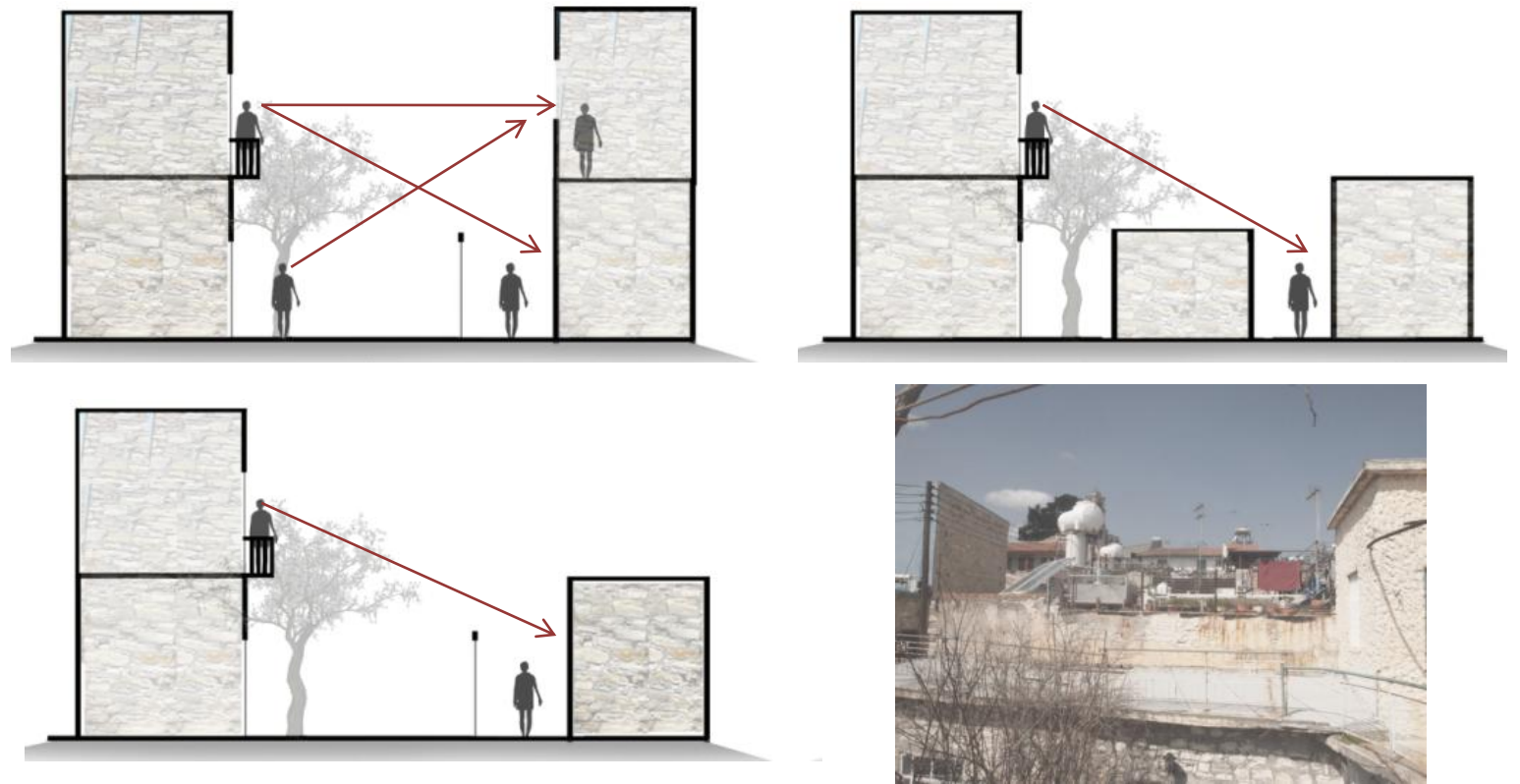
Εδώ η ανάλυση της γειτονίας παρέχει πιο σημειακές σχέσεις, αφού έχει μειωμένο εύρος σε κατοίκηση και χρήση. Οι κατοικήσιμες οικίες είναι μειωμένες ενώ το μόνο δημόσιο κομμάτι της αποτελεί ένα πωλητήριο λευκαρίτικων. Η σχέση των μπαλκονιών είναι πιο άμεση λόγω της μικρής απόστασης που τα χωρίζει ενώ το μόνο πραγματικό κομμάτι που επεκτείνει τα όρια του αποτελεί το ίδιο το πωλητήριο το οποίο βρίσκει χώρο σε ένα ανεκμετάλλευτο αδιέξοδο για να εκθέσει τα αντικείμενα του. Εδώ η έννοια της επέκτασης είναι πολύ μειωμένη πράγμα που φαίνεται και από το είδος της πρόσβασης προς τη κατοικία, αφού οι περισσότερες όψεις είναι πιο εσωστρεφείς με μειωμένα ανοίγματα. Οπότε η σχέση της εισόδου είναι φαινομενική του δρόμου χωρίς ιδιαίτερη σχέση.

7

Όπως και σε προηγούμενη ανάλυση η γειτονία αυτή αποτελεί γειτονία στην οποία μεταβλήθηκε η δομή της. Δημιουργήθηκε ένα δημόσιο πέρασμα το οποίο διαπέρνα δύο στοές και ενώνει δύο δρόμους, ένα δευτερεύων και τον κύριο δρόμο που οδηγεί στην εκκλησία του χωριού.. Πέραν τούτης της μεταβολής προσθήκη αποτελεί και ένα μπαλκόνι κοντά διπλά από το αδιέξοδο. Οι δύο αυτές μεταβολές επηρέασαν τις σχέσεις της γειτονίας. Αρχικά το μπαλκόνι τοποθετήθηκε σε τέτοιο σημείο έτσι ώστε να έχει την ευελιξία της ιδιωτικότητας του αλλά και τη ευελιξία ελέγχου της γειτονίας λόγω ύψους. Το δημόσιο πέρασμα δημιούργησε μια συνεχόμενη ροή με αποτέλεσμα κάποιες κατοικίες να επωφεληθούν από αυτό αφού οι κατοικίες που αναπτύσσονται γύρω από το αδιέξοδο απέκτησαν τη δυνατότητα να επεκτείνουν τα όρια της και να οικειοποιηθούν το αδιέξοδο αφού πλέον απομονώθηκε από τη ροή.

8

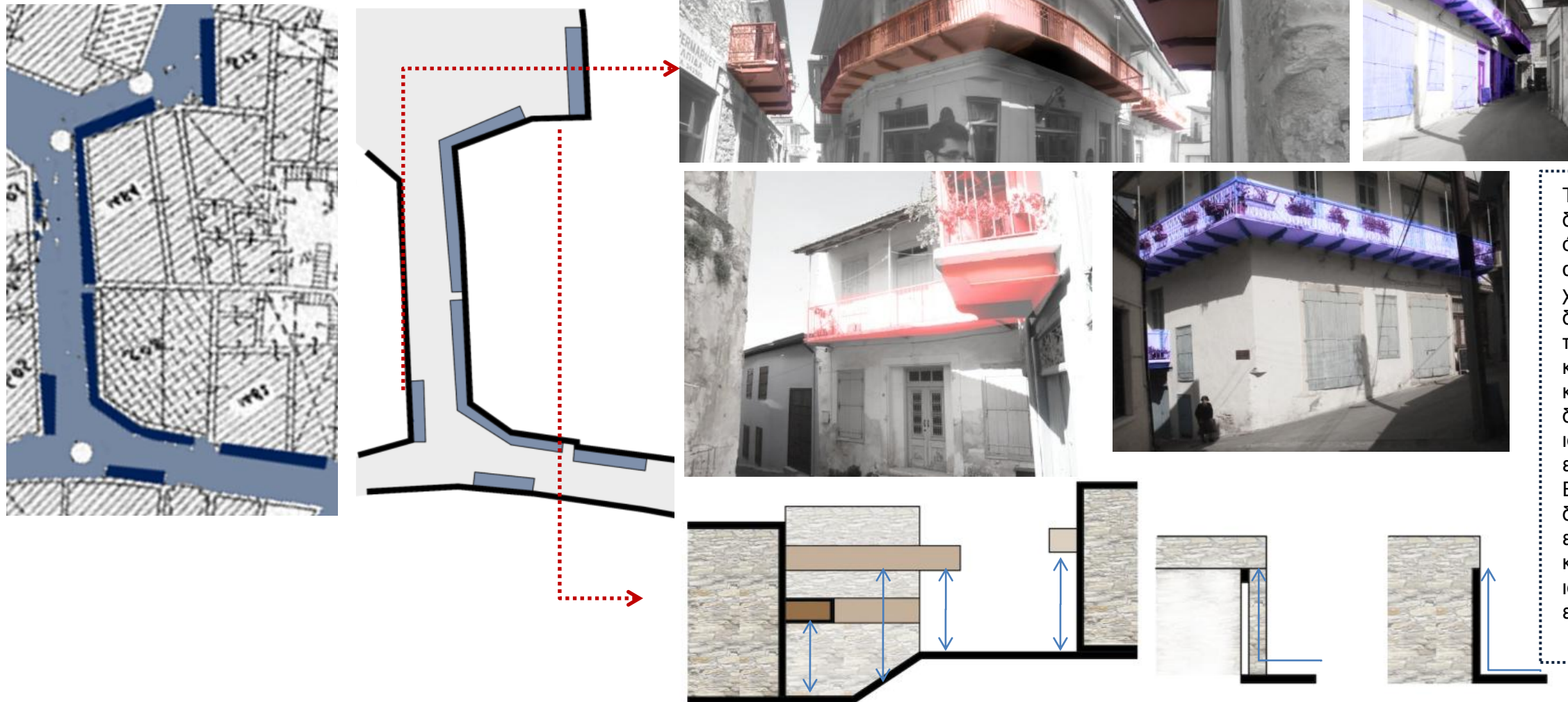
Περπατώντας στις περιμετρικές κατοικίες του χωριού παρατηρείται μια διαφορετική επιθυμία επέκτασης ή όχι των κατοικιών. Αρχικά είναι έντονη η απουσία των εξωτερικών μπαλκονιών, τα οποία περιορίζονται ελάχιστα. Εδώ τα μπαλκόνια γίνονται εσωτερικά επιτρέποντας με αυτό το τρόπο μειωμένη ελάχιστη οπτική επέκταση των κατοικιών τους. Έτσι πλέον τα εσωτερικά μπαλκόνια έχουν πιο άμεση σχέση με την οπτική επέκταση τόσο εντός της κατοικίας όσο και στα γεινιάζοντα σπίτια, ιδιαίτερα όταν υπάρχει διαφορετική αναλογία στα επίπεδα. Οπότε πλέον η επέκταση του ιδιωτικού γίνεται εντός της κατοικίας με πιο συχνό μέρος επέκτασης η οροφή όπου χρησιμοποιείται είτε ως χώρος συνάθροισης είτε ως χώρος επέκτασης των υπαίθριων ιδιωτικών δραστηριοτήτων. Εξωτερικά της κατοικίας ο μόνος τρόπος που επεκτείνεται η κατοικία είναι μέσω της χρήσης στεγάστρων ή σκαλιών. Το μέγεθος και η υλικότητα του στεγάστρου καθορίζει το βαθμό της σηματοδότησης της ιδιωτικότητας της κατοικίας ενώ ο αριθμός των σκαλιών αλλά και η υποχώρηση της ίδιας της οικίας αντικατοπτρίζει και το βαθμό που η κατοίκηση επιθυμεί να επεκτείνει ή όχι τα όρια της.

9

Ιδιαίτερη δομή γειτονιάς αποτελεί ένας δρόμος με εγκάρσιες ενώσεις αδιεξόδων. Στον κύριο άξονα ανάπτυξης της γειτονιάς αναπτύσσονται συνεχόμενα ιδιωτικά μπαλκόνια τοποθετημένα στις δυο πλευρές του δημοσίου περάσματος. Ο τρόπος διαμόρφωσης των μπαλκονιών επιτρέπει την υπερύψωση του δημόσιου χώρου κατοικιών, αφού τοποθετούνται σε μοτίβο το ένα διπλά από το άλλο με μικρές ενδιάμεσες αποστάσεις, δημιουργώντας ένα δίκτυο επικοινωνίας σε ένα άλλο επίπεδο. Αυτή η διάταξη έρχεται να συνυπάρξει και με την διάταξη των κατοικιών στα εγκάρσια αδιέξοδα αφού εκεί ο τρόπος ανάπτυξης διαφοροποιείται αναλόγως του αδιεξόδου. Οπότε επιτρέπεται λόγω μεγέθους και ιδιωτικής χρήσης του, οι κατοικίες επεκτείνουν τα όρια τους, μέσω φύτευσης κατά μήκος όλου του αδιεξόδου, ιδιωτικοποιώντας σχεδόν όλο το αδιέξοδο. Ενώ παρατηρούνται και αδιέξοδα τα οποία λόγω χρήσης και μειωμένης έντασης τα όρια επέκτασης μειώνονται σημαντικά.

10

Τέλος η διαμόρφωση μιας γειτονιάς που παρεμβάλλεται από δημόσια χρήση έχει και εκείνη τις δικές της ιδιαιτερότητες όπως και οι προηγούμενες περιπτώσεις μελέτης. Ο τρόπος ανάπτυξης των μπαλκονιών αποτελεί μοναδικό όσο αφορά το χωριό. Εδώ τα μπαλκόνια αναπτύσσονται περιμετρικά του δημοσίου δίνοντας έτσι την ευελιξία διακίνησης και οπτικής προς όλο το δημόσιο κομμάτι του χωριού. Επίσης αποτελεί και το μοναδικό κομμάτι του χωριού όπου υπάρχουν διπλά καθ' ύψος μπαλκόνια, πράγμα το οποίο να συνέβαινε για διαχωρισμό των εξωτερικών λειτουργιών ή για δημιουργία πιο ιδιωτικών ατομικών μπαλκονιών που να μην είναι επηρεασμένα από το δημόσιο κομμάτι της κατοικίας. Επιπλέον και ο τρόπος διαμόρφωσης των ανοιγμάτων δηλώνει το διπλό ρόλο της κατοικίας. Το δημόσιο κομμάτι είναι πιο διάτρητο και υποχωρεί δημιουργώντας εσοχή, καλώντας έτσι το δημόσιο να διαχυθεί ανάμεσά του, ενώ το ιδιωτικό έχει μια εφαπτομενική σχέση με το δημόσιο με πιο εσωστρεφείς προσόψεις.